

Peter Ussing, formand, pus@prosa.dk

Åbne standarder skaber vækst på it-området

Det offentlige har taget de første spæde skridt og indført, at man skal kunne bruge en række åbne standarder fra 1. januar. Tillykke med det. Det har vi arbejdet for i PROSA i mange år.

Der er ingen tvivl. Åbne standarder er en vigtig, drivende faktor i at skabe vækst på it-området. Disse standarder kan være af mange forskellige typer: Officielle internationale, aftalt mellem leverandørerne, eller bare de facto standarder, som kan bruges let af alle.

Et par eksempler:

- inden for netværksområdet er ip-protokollen og HTTP/HTML-standarderne fantastiske eksempler på standardisering, som har stor skabt vækst.
- på hardwareområdet er IBM pc'eren, der blev bygget med en åben ekstern grænseflade (ISA-bussen) et andet godt eksempel på, hvad en åben de facto standard kan betyde.

På dokumentområdet har etablering af åbne standarder skabt uenighed og debat. Vi er ikke i tvivl om, at et åbent tekstbehandlingsformat, der kan implementeres på forskellige leverandøruafhængige platforme, vil styrke konkurrencen.

Ingen andre regeringer i verden har valgt to standarder. Den belgiske og norske regering har valgt at satse alene på én standard – ISO ODF. Den danske regering har helt usædvanligt valgt to forskellige standarder på dette område – både ISO ODF-standard og ECMA OOXML-formatet (Microsoft Office 2007 formatet). Regeringens beslutningsgrundlag medregnede ikke den mulige økonomiske effekt af øget konkurrence i det samlede regnestykke. Det vil sige, at lavere priser på programmet til understøttelse af kontorfunktion, herunder tekstbehandling, ikke indgik. Ved at se bort fra denne gevinst, der ellers er et af hovedformålene med at indføre åbne standarder, er det lettere at forstå, hvordan man endte med at pege på hele to standarder.

OOXML-standard blev sidste år foreslået som en ISO-standard. Men det blev forkastet på grund af mange tekniske indvendinger. Der arbejdes nu på et revideret forslag, som kan gøre den spiselig for alle lande.

Vi vil opfordre regeringen til at stille krav til Microsoft om, at de officielt skal understøtte læsning og skrivning af ISO ODF-dokumenter, som en betingelse for at bruge deres kontorprodukter.

For PROSA er det afgørende, at de åbne standarder reelt skaber øget konkurrence, fordi den offentlige sektor hvert år bruger store summer til software. Det sker i en tid, hvor der er mange andre steder at bruge penge i den offentlige sektor.

PROSAbladet · 1 2008 38. årgang

Adresse:

Ahlefeldtsgade 16, 1359 Kbh. K.
Tlf. 33 36 41 41, fax 33 91 90 44
PROSAbladets postgiro: 6 58 08 90,
e-mail: prosa@prosa.dk

Ansvarshavende redaktør:

Kurt Westh Nielsen
kwn@prosa.dk

Redaktionel medarbejder:

Pia Bertelsen
pib@prosa.dk

Udgivelsesdato og deadline:

Udkommer en gang hver måned,
undtagen juli måned.
Næste gang 20. - 22. februar
Deadline for artikler: 4. februar
Læserbreve: 11. februar

Debatindlæg:

PROSAbladet modtager meget gerne artikler, læserbreve, debatindlæg og kommentarer fra medlemmerne. Indlæggen sendes til redaktion@prosa.dk eller pib@prosa.dk. Indlæggen vil blive redigeret efter retningslinjer vedtaget af redaktionen. Disse retningslinjer kan læses på www.prosa.dk/link/23

Redaktionsudvalg:

Jesper Gødvad ØST Formand, jesper@goedvad.dk
Thomas Diemar STAT,
Nicolai Lundgaard VEST,
Frank Lerholdt ØST,
Bjørn West ØST

Artikler:

Synspunkter, der fremføres i signerede artikler, er ikke nødvendigvis dækkende for redaktionens opfattelse. Rubrikken „Synspunkt“ stilles til rådighed for Hovedbestyrelsen

Annoncer:

DG Media a/s
Telefon: 70 27 11 55
E-mail: epost@dgmedia.dk
Deadline for næste nummer:
Den 7. februar

Teknisk produktion:

Layout og sats: Palle Skramso, PROSA
Tryk: KLS Grafisk Hus

Illustrationer:

Forsiden: Gitte Skov
Hvis ikke andet er angivet, PROSAarkiv

Oplag:

Oplag 12.000

Papir og produktion er godkendt til
Nordisk Miljømærkning

Kontakt PROSA:

www.prosa.dk/kontakt
Eller se navne og adresser på bladets næstsidste side.

541 Trykkeri 016

” Jeg er chokeret. Vi troede aldrig, at Europa ville falde så dybt og så hurtigt.

Gus Hosein, borgerrettighedsforkæmper, medforfatter til Privacy International-rapport

Ny redaktør vil løfte PROSAbladet ind i dette årtusind

Softwareudvikler opfordrer kvinder til at læse datalogi

Hvis konflikten kommer

FAGLIGT

PROSA sætter grænser • 7

Ikke god nok. Det er PROSAs holdning til multimediedesignernes it-faglighed. Derfor kan de ikke længere blive automatisk optaget i fagforeningen.

Gi' os din løn • 10

Vi vil gerne vide, hvor meget du tjener, så du kan bidrage til Danmarks bedste lønstatistik for it-folk.

TEKNOLOGI

Slør dine spor på nettet • 12

Ved hjælp af et lille program kan du snyde søgemaskinerne og få dit privatliv i fred.

Debut for dansk dobbeltstandard • 14

Både og. Det offentlige skal nu kunne modtage de nye dokumentformater OOXML og ODF, og det vil give knuder.

Staten er it-pioner • 16

For at være i front med it-udviklingen er begge standarder blevet indført i den offentlige forvaltning.

TEKNOLOGI

Et lille skridt mod fremtiden • 17

Selvom ODF og OOXML er blevet indført, så er det nok ikke det vi kommer til at bruge i fremtiden, mener professor.

Den Store Formatkrig • 18

Analyse: It-veteranen Claus Thorhauge trækker fronterne op i kampen om de to dokumentformater ODF og OOXML. Krigen handler om den digitale fremtid.

IT-POLITIK

Danmark sendt i skammekrogen • 8

En omfattende international undersøgelse placerer os i samme liga som Indien, når det drejer sig om masseovervågning og retssikkerhed.

Softwarepatenter kan have hos EU • 20

EU-Kommissionen pønser på at opbygge et helt nyt europæisk patentsystem

NOTER

Europæisk satellit-projekt sprænger budgettet

Det europæiske Galileo-projekt, som skal være det lokale svar på det udbredte amerikanske GPS-system har nok en gang udsigt til at blive langt dyrere end beregnet. I forvejen har det været det mest kostbare industriprojekt i Europa nogensinde. Men ifølge Der Spiegel er det hidtil anslåede budget på 3,4 mia. Euro i færd med at vokse til 10 mia. Euro. Budgetstigningerne kommer efter flere års diskussioner og forsinkelser af det europæiske prestigeprojekt, som ser ud til at køre videre på trods af de økonomiske problemer, som ifølge Der Spiegel, også rummer en række uløste tekniske problemer. *kwn*

Nystiftet forbund vil styrke europæisk Open Source

20 europæiske Open Source-virksomheder stiftede i midten af januar et europæisk netværk af små og mellemstore virksomheder, som satser på Open Source-baseret systemudvikling. Hensigten er ifølge en pressemeddelelse at skabe en fælles røst for de tusinder af mindre virksomheder som udgør en vigtig del af den europæiske økonomi. Den nystiftede forening har navnet Open Business Organisation of Europe (OBOOE), og den satser på at forene regionale sammenslutninger af open source-baserede virksomheder. Flere oplysninger på www.oboee.eu. *kwn*

Kriminelle skal have elektroniske hundemærker

En indopereret digital sladrehanke på hjemsendte kriminelle skal lette presset på britiske fængsler.

Fra tremmer til frihed. Et implantat på størrelse med et par riskorn bliver en digital fodlænke, der holder styr på domfældede kriminelle. De engelske myndigheder vil tage omstridt teknologi i brug til kriminelle, der bliver hjemsendt i stedet for at afsone i de overfyldte engelske fængsler.

Af Kurt Westh Nielsen, kwn@prosa.dk

De britiske myndigheder planlægger at implantere maskinlæsbare rfid-tags under huden på tusindvis af lovovertrædere for at skaffe mere plads i overfyldte britiske fængsler. Det skriver det engelske blad The Independent.

Imodsætning til tidligere fod- og armlænkesystemer med en indbygget sladrehanke er der i denne udgave tale om små rfid-tags på størrelse med to riskorn, som ved et kirurgisk indgreb anbringes under huden på lovovertræderne, der derved kan spores i deres lokalområder. Den elektroniske radiobrik indeholder identitetsoplysninger, adresse og informationer om, hvilken slags forbryder, der er tale om.

Den anvendte teknologi er ifølge The Independent ikke ny, der er tale om samme systemer, som anvendes til hunde, katte, kvæg og kufferter i lufthavne.

Hjemsendte kriminelle

I øjeblikket er mere end 17.000 fængslede sendt hjem med traditionel elektronisk overvågning. Og presset på de engelske fængsler stiger. Derfor ser myndighederne med interesse på den nye teknologi, som består af en hærdeplast glaskapsel, der rummer en computerchip, en kobberantenne og en capacitor.

Planerne møder modstand fra flere borgerrettighedsorganisationer:

At nedværdige lovovertrædere på denne måde, gør ikke noget godt for deres rehabilitering eller vores sikkerhed. Og nogle lovovertrædere vil uundgåeligt finde nye måder at omgå den nye teknologi på, lyder det fra borgerrettighedsorganisationen Liberty.

Allerede tilbage i 2004 godkendte den amerikanske sundhedsmyndighed FDA rfid-tags til indsættelse under menneskelig hud.

Mangler du et par 1-taller og 0-er på din lønseddel, så find dit nye job her

Uanset om du søger job som programmør, softwareudvikler, netværksansvarlig, it-konsulent, -projektleder, -administrator, eller -chef, så bør du holde dig orienteret på version2job.dk

Version2job.dk er nemlig intet mindre end Danmarks jobsite for it-professionelle, der vil frem og op. Der er fyldt med spændende job, og der kommer hele tiden flere. Vi ses på version2job.dk

JOBSITET FOR IT-PROFESSIONELLE

NOTER

PROSA anker afgørelse

Er det i strid med ansættelsesbevisloven at være omfattet af hemmelige jobklausuler? Det mener PROSA at det er, og har derfor lagt sag an mod IBM. Sagen drejer sig om Claus Juul, som var ansat på IBM. Han mente, at han var omfattet af hemmelige jobklausuler, og lagde sammen med PROSA sag an mod IBM. Retten i Lyngby har sagt nej til, at sagen kan starte i landsretten.

– Det var ventet, fordi de fleste sager skal starte i byretten. Det er konsekvensen af den nye retsreform, som trådte i kraft i 2007, siger Hanne Lykke Jespersen, faglig sekretær i PROSA.

PROSA har anket dommen til landsretten, som nu tager stilling til sagen. Claus Juul blev fyret under sagen, fordi IBM mente det var illoyalt, at han omtalte de hemmelige jobklausuler i pressen. PROSA rejste et krav om godtgørelse for det, men IBM har betalt 3 måneders løn, og det er derfor ikke muligt at videreføre den del af sagen. *pib*

To nye sager mod Microsoft

I kølvandet på en bøde til Microsoft på 500 millioner euro planlægger EU-Kommissionen to nye sager mod softwaregiganten. Igen handler sagerne om, hvorvidt Microsoft har misbrugt sin dominerende markedsposition og dermed har forbrudt sig mod EU-regler. Atter en gang er spørgsmålet også om Windows tilbyder tilstrækkelig interoperabilitet med konkurrerende produkter. Denne gang handler det om den tætte sammenhæng mellem browseren Internet Explorer og Windows-operativsystemet. Sidstnævnte forhold udspringer af den norske browserfabrikant Operas kritik af Microsoft Windows integration med Internet Explorer. *kwn*

Skærmarbejde skaber brilleboom

Mere tid foran computerskærmen øger mængden af brillebærere i de kommende år

Af Kurt Westh Nielsen, kwn@prosa.dk

Forskere har længe anset koncentreret arbejde foran computerskærmen for uden betydning for synet. Men det er ikke nødvendigvis tilfældet. Sådan lyder ifølge det tyske online-magasin Heise.de meldingen fra Peter Frankenstein fra den tyske brancheorganisation for optiske, medicinske og mekanisk/elektroniske teknologier, Spectaris.

Det voksende antal brillebærere kan imidlertid også skyldes, at tidligere tiders landarbejdere ikke så hurtigt opdagede deres dårlige syn ved datidens arbejdsprocesser, hvor maskiner og automatisering til en vis grad kunne kompensere for et forringet syn. Samtidig sker der et alderbetinget brilleboom, når folk i slutningen af fyrrerne ikke længere kan skifte fokus hurtigt nok mellem nære og fjerne objekter uden hjælp af briller.

Endelig kan det heller ikke udelukkes, at dårligt syn kan have en genetisk årsag: I Hong Kong bærer omkring 80 procent af befolkningen briller samtidig med, at stadig flere asiater i det hele taget er brillebrugere.

It-dansker får international hæder

Datalogi-professor fra Aalborg Universitet kan nu kalde sig IEEE Fellow på grund af sin forskning i avanceret databehandling

Af Pia Bertelsen, pib@prosa.dk

Den 44-årige Datalogi-professor på Aalborg Universitet Christian S. Jensen er kommet med i forskningens Champions League. Han er netop blevet udnævnt til IEEE Fellow, som tildeles nogle af de mest respekterede forskere i verden. Titlen bliver givet til folk som har ydet en enestående indsats inden for elektronik-, it-, ingeniør- og naturvidenskabsområdet til gavn for både almindelige mennesker og for forskerens fagområde. Kun seks andre danske forskere har denne hædersbevisning.

– Det betyder meget for mig, at udnævnelsen er baseret på udtalelser fra videnskabsfolk med dyb faglig indsigt i min forskning, siger professor Christian S. Jensen.

Christian S. Jensens forskning fokuserer på behandlingen af data, der indeholder referencer til tid, sted og kombinationen heraf. Vigtigheden af denne forskning vokser blandt andet på grund af den fortsatte udvikling af trådløse teknologier, den stigende anvendelse af GPS og snart Galileo, samt de til stadighed voksende mængder af lagerplads til data.

PROSA sætter grænser

Multimediedesignere kan ikke længere automatisk blive optaget i PROSA, for der er ikke nok it i uddannelsen. Dermed skyder PROSA sig selv i foden, mener studerende fra multimediedesignuddannelsen.

Af Pia Bertelsen, journalist, pib@prosa.dk

It-fagligheden er ikke høj nok på multimediedesignuddannelsen, vurderer PROSA. Derfor kan studerende og nyuddannede ikke længere automatisk blive medlem af PROSA.

–Multimediedesignerne har ikke alene på baggrund af deres uddannelse kvalifikationer til at lave it-systemer. Der er ikke nok it i uddannelsen til, at de kan få et it-job. Uddannelsen er gearret til at lave indhold. I dag bruger de fleste større web-sites CMS-systemer til at styre layout og indhold. Og vi betragter ikke det at anvende et CMS som værktøj til at skabe web-indhold for it-arbejde. De, der udvikler og installerer CMS systemer, er derimod typisk it-folk. Det giver problemer for vores a-kasse, når de skal prøve at hjælpe ledige med at få job i it-faget. De kan ikke hjælpe multimediedesignerne, fordi de typisk ikke har nok it-kvalifikationer til at få it-job, siger Peter Ussing.

Medlem er uenig

Men beslutningen møder ikke forståelse alle vegne. Janni Kjær Gottlieb, som er medlem af PROSA og læser til multimediedesigner, mener, at det er synd, at PROSA vil gå glip af fremtidens it-folk.

–Det er fjollet, at PROSA ikke vil optage multimediedesignere. Til en workshop

PROSA holdt diskuterede vi krav til fremtidens it-folk. Konklusionen var, at fremtidens it ikke handler om at kode, men om at projektledere, koordinere, designe brugervenlige flader og implementere it. Alt det som vi lærer på multimediedesignuddannelsen. PROSA skyder sig selv i foden, siger hun.

Nok it

Uddannelsesudvalgets opgaver i PROSA er, blandt andet, at overvåge uddannelsesområdet og lave indstillinger til Hovedbestyrelsen om godkendelse af uddannelser. Uddannelsesudvalget mener, at multimediedesignerne kan være medlemmer af PROSA.

–Vi mener, at de multimediedesignere, som opfatter sig selv som it-professionelle, hører til i PROSA, fordi der er nok it i uddannelsen. Vi har ikke nogle begrundelse for at holde dem ude. Det er også cand itere som heller ikke har meget it i deres uddannelse. Skal de så heller ikke optages i PROSA? spørger Mads Kellermann, som er medlem af uddannelsesudvalget. Han vurderer, at omkring 20 procent af multimediedesigneruddannelsens indhold består af direkte it-stof. Ud af de nuværende cirka 4000 uddannede multimediedesignere er 102 medlemmer af PROSA.

Uddannelsesudvalget har bedt hovedbestyrelsen om at udrede konsekvenserne af PROSA-beslutningen.

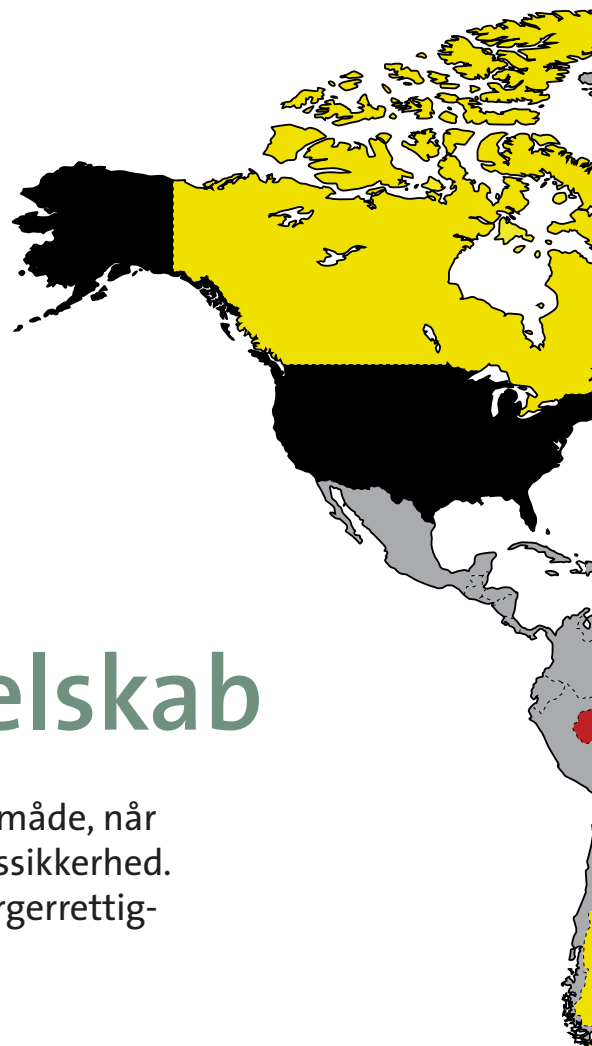
Under lup

Formand, Peter Ussing, er enig i, at det kan være et problem, at PROSA udover multimediedesignere har andre medlemmer, som ikke kan nok it, fordi det er svært at hjælpe dem ind på it-arbejdsmarkedet. Derfor har Hovedbestyrelsen besluttet i løbet af året at kigge nærmere på andre grupper af uddannelser med et lavt indhold af it-kompetencer. Peter Ussing mener, at multimediedesigneres interesser bliver bedre varetaget af andre organisationer, der kan tilbyde dem relevant efteruddannelse og hjælpe dem videre i job.

–Vi vil ikke lokke multimediedesignere ind i it-faget og blåstemple uddannelsen, for så har vi ingen afgrænsninger på faget, siger Peter Ussing.

De multimediedesignere, som er blevet medlemmer før 2008, bliver ikke berørt af beslutningen. De vil også fortsat kunnet blive dimittendoptaget i a-kassen. Beslutningerne gælder kun for fremtidige medlemmer. Og hvis en multimediedesigner får et it-job, så er de velkomne i PROSA ligesom andre it-professionelle, mener formanden for PROSA.

Overholder Menneskerettighederne konsekvent	Blue
Betydelig beskyttelse og forholdsregler	Green
Tilstrækkelige forholdsregler mod misbrug	Light Green
Visse forholdsregler men svækket beskyttelse	Yellow
Systematiske svigt af håndhævelse af forholdsregler	Red
Overvågning i vidtgående grad i samfundet	Pink
Regulært overvågningssamfund	Black

Danmark i dårligt selskab

Danmark er det europæiske foregangsland på den onde måde, når det drejer sig om overvågning og indgreb i borgernes retssikkerhed. Sådan lyder skudsmålet i en international rapport fra borgerrettighedsorganisationen Privacy International.

Af Kurt Westh Nielsen, kwn@prosa.dk

Menneskerettigheder og retssikkerhed har det skidt i Danmark. Den danske stat får massiv kritik, ikke mindst på grund af øget overvågning, registrering af datatrafik og andre effekter, som slår igennem som en konsekvens af terrorlovgivningen. Det fastslår en netop udkommet rapport fra Privacy International, en af de tungeste og mest ansete internationale borgerrettighedsbevægelser. Rapporten baserer sig på 1100 sider detaljeret materiale indsamlet fra 75 lande. Hovedresearcher og medforfatter er forskeren Gus Hosein fra London School of Economics. Han peger på, at det især er flere europæiske lande, der i løbet af sidste år nåede et historisk privacy-lavpunkt i de 17 år, som rapporten er udkommet. I modsætning til 2006, hvor Europa ifølge Privacy International var en foregangsregion, er der nemlig sket et skred.

– Jeg er chokeret. Vi troede aldrig, at

Europa ville falde så dybt og så hurtigt. Først da vi sorterede de enkelte landes resultater til slut, så vi, hvor galt det står til generelt i Europa, konstaterer Gus Hosein. Han peger på, at det i stort omfang er resultaterne af national antiterrorlovgivning og tilsvarende EU-arbejde, som nu begynder at vise sig som konkrete forringelser af retssikkerheden.

– I Europa ser vi den katastrofale implementering af EU-direktivet om logningsdata og overvågningstiltag en masse, samtidig med flere landes lancering af biometriske pas. Det er de to mest bekymrende udviklinger i Europa, vurderer Gus Hosein.

Herhjemme bekræfter Rikke Frank Jørgensen, seniorrådgiver ved Institut for Menneskerettigheder, at undersøgelsens resultater er reelle.

– Man skal selvfølgelig ikke forholde sig ukritisk til vurderingerne, men Priv-

acy International er den internationale organisation, som mest indgående og detaljeret beskriver udviklingen på området i Europa. Så rapportens indhold kan man ikke bare tilbagevise, siger hun.

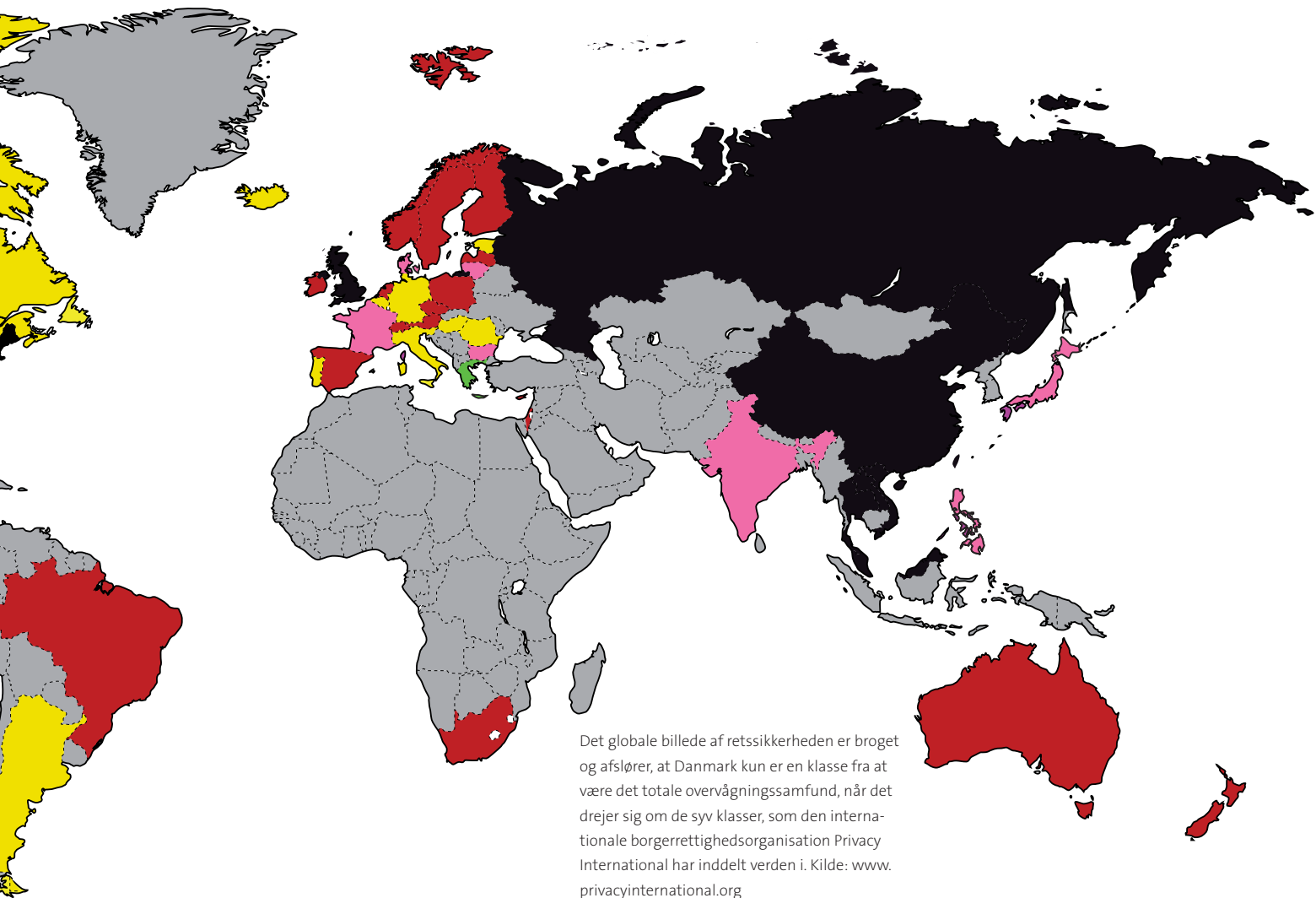
Danmark står til dumpekarakter

Til gengæld er der ingen glæde over retssikkerheden i Danmark hos canadieren, som i en årrække har været gæsteforsker i London.

– Ser man på verdenskortet, er Danmark i samme klasse som Indien og Frankrig. Danmark er i dårligt selskab. Det er som om dårlige ideer starter i Danmark og spredt sig til andre steder, siger han.

De danske tilstande savner, ifølge Privacy International, nærmest internationalt sidestykke, når der sker krænkninger på områder som logning af trafikdata og med de vidtgående beføjelser som efterforskningsmyndigheder er udstyret med. Det

resulterede for eksempel i indsamling af dna-prøver fra 300 demonstrerende for Ungdomshuset i København sidste år. En begivenhed, som Gus Hosein har noteret sig med afsky:

– Det mest chokerende for Danmarks vedkommende er den politiaktion. Hvorfor skulle det dog være nødvendigt at gøre sådan med nogle unge demonstranter. Hvis Kina havde gjort det samme, ville det have vakt internationalt ramaskrig. Hvis Bush-regeringen havde gjort det, ville der være protestmarcher i gaderne, som krævede de ansvarlige politifolks hoveder, siger Gus Hosein.

Rikke Frank Jørgensen er enig i karakteristiken af udviklingen i Danmark:

– Danmarks bundplacering i 2007 er resultatet af en bevægelse siden 2002, der har accelereret de seneste par år. Situationen nu er, at balancen er tippet og hensynet til politiets effektivitet vejer

tungere end borgernes retssikkerhed, siger hun.

Videovervågning forhindrer ikke kriminalitet

Gus Hosein fremhæver, at man i diskussionerne om videovervågning må se på både fordele og omkostninger og ikke kun samfundets frygt for vold og overgreb.

– Desværre er de fleste eksempler på indførsel af overvågningskameraer et rent produkt af vores frygt. Det, som folk i København ønsker, er mere overvågning for, hvis det kun er enkelte steder, så virker det jo ikke. Men den logik betød, at vi her i England endte med at have overvågningskameraer i millionvis, siger Gus Hosein.

Også Rikke Frank Jørgensen vender sig mod den aktuelle udvikling i København og andre større danske byer.

– Rent retssikkerhedsmæssigt kræver

det meget tungtvejende årsager til at ty til videovervågning. Men ydermere er det mange penge at poste i løsningen, og der er behov for mere dokumentation af den påståede nytteeffekt. Det bør mane til eftertanke, at flere britiske undersøgelser peger i retning af en meget begrænset effekt set i lyset af de store omkostninger ved at indføre videovervågning, siger Rikke Frank Jørgensen. Hun understreger, at fokus på videovervågning skygger for en mere oplagt diskussion af andre måder at dæmpe op for kriminalitet på.

Hør Prosa Podcast med Gus Hosein om konsekvenserne af øget videovervågning i Danmark:

www.prosa.dk/podcast

Find link til Privacy International-rapporten og anden beslægtet information på www.prosa.dk/prosabladet

Gi' os din løn!

Det er nu ikke dine penge, vi er ude efter. Men vi vil gerne vide, hvor meget du tjener.

Af Erik Klausen, faglig sekretær, ekl@prosa.dk

Vi har lige sendt brev til alle medlemmer af PROSA. I brevet står, hvordan du indberetter din løn til PROSAs lønstatistik, og når du har åbnet brevet skal du blot finde din lønseddel, starte din yndlingsbrowser og bruge 5 minutter ved tastaturet. Så har du givet dit bidrag til Danmarks bedste lønstatistik for it-folk.

Hvert år indsamler vi oplysninger om januarlønnen, og i slutningen af marts kan vi så melde ud, hvad den gennemsnitlige lønstigning har været hvad månedslønnen bør være for en medarbejder i de forskellige kategorier. Det stiller vi op i nogle store oversigtstabeller, fordelt på landsdel og anciennitet, og i disse tabeller skulle du nemt kunne finde dig selv, og se om du ligger lunt i svinget.

Vi laver en række andre analyser på de indsamlede tal. Vi ser på udviklingen i pension og bonus. Vi ser på forskellen mellem by og land, om mængden af overarbejde går op eller ned, og i det hele taget holder vi øje med, om der er nogle uheldige tendenser, vi skal råbe op om.

Årets emne: Frynsegoder

Vi plejer at udvide lønstatistik-skemaet med et par spørgsmål om Årets Fokus emne, og i år spørger vi til frynsegoder. Frynsegoder er ved at være et udbredt fænomen, og nu vil vi gerne vide, hvor udbredt det er. Er det kun et klap på skulderen, eller skal vi til at betragte fryns som en ikke uvæsentlig del af lønnen? Derfor spørger vi i år om, hvilke frynsegoder du modtager.

Funktion ønskes

I spørgeskemaet skal du skrive, hvilken funktion du udfører, ikke hvilken titel du er ansat med. Det er vores erfaring at jobtitler ikke rigtigt fortæller, hvad du egentlig laver, og chefen vil gerne aflønne dig ud fra, hvad du laver, ikke hvad din titel er. Derfor sender vi dig på jagt i vores lister over funktionsbeskrivelser. Det kan virke lidt bøvl, men det giver det mest brugbare resultat.

I PROSA har vi lavet lønstatistik i mange år, og vi stiller de samme spørgsmål hver gang, så vi kan se udviklingen fra år til år i pensionsbidrag, i overarbejde og andre interessante ting. Derfor skifter vi helst ikke ud i funktionsbeskrivelserne.

Brug for dig

Der er flere grunde til, at både du og din kollega skal indberette. Først og frem-

mest dukker din arbejdsplads op på vores virksomhedsliste, hvis vi har mindst fem indberetninger fra jer. Så kan du se, hvordan I ligger placeret, sammenlignet med andre virksomheder.

Når vi laver de detaljerede tabeller, kan vi hurtigt løbe tør for indberetninger, og hvis der er meget få lønindberetninger på en given plads i tabellerne, viser vi ikke tallet. Ellers ville det være lidt for personidentificerbart. Så når du indberetter din egen løn, øger du samtidigt sandsynligheden for, at din plads i tabellen får et indhold.

I det hele taget kan vi slet ikke få tal nok. Når et medlem spørger, hvad en webprogrammør øst for Storebælt med 8 års erfaring skal have, risikerer vi hurtigt at komme til at regne på nogle små grupper, hvor usikkerheden på resultatet kan blive ret stor.

DATAMATIKER

til Center for Biologisk Beredskab - 64010435

STATENS
SERUM
INSTITUT

Center for Biologisk Beredskab søger en erfaren og dynamisk medarbejder til Centerets operationssektion, der kan varetage driften af Centrets situationsrum (med klassificeret kommunikation) og Centrets operative krisestyringssystem.

Center for Biologisk Beredskab på Statens Serum Institut er en del af det nationale beredskab mod sikkerhedstrusler specielt vedr. biologiske terrorangreb. Centret har til opgave at sikre en forskningsbaseret specialkompetence til imødegåelse af biologiske terrorangreb og krigsførelse, herunder forebyggelse, varsling, udredning og modforanstaltninger. Centret beskæftiger ca. 22 årsværk. Se endvidere www.bioberedskab.dk for yderligere information.

Arbejdet kan være omskifteligt, og du skal kunne indgå i Centrets krisestab ved håndtering af biologiske hændelser.

DIT JOB

- Ansvarlig for situationsrum: beskrivelse af procedure, undervisning og gennemførelse af kommunikationsøvelser med interne og eksterne partnere
- Ansvarlig for Centrets IT baserede krisestyringssystem: videreudvikling, uddannelse og vedligeholdelse
- Udvikling og vedligeholdelse af databaser
- Udvikling af applikationer til brug i Windowsmiljø samt på mobile enheder
- Udvikling og vedligeholdelse af website
- Interne supportopgaver

VI FORESTILLER OS, AT DU HAR

- IT teknisk erfaring, f.eks. med baggrund som datamatiker
- Erfaring med Access samt øvrige Office-produkter

- Erfaring med ASP.NET, PHP, MySql og MSSql-express
- Dokumenterede evner til skriftlig formidling, samarbejde og koordination
- Erfaring med håndtering af klassificeret information er en fordel
- Gode engelskkundskaber såvel skriftligt som mundtligt

Centrets ansatte har bred vifte af kompetencer, der udnyttes bedst i samspil med hinanden. Vi sætter derfor pris på forskellighed og de bidrag, man hver især kommer med.

Vi lægger derfor særlig vægt på, at du udover at varetage dine opgaver selvstændigt også bidrager til hele Centrets opgaveløsning på tværs af faglige skel.

LØN- OG ANSÆTTELSVILKÅR

Vil være efter gældende overenskomst med Finansministeriet. Ansættelse sker med forbehold for, at du kan sikkerhedsgodkendes. Tiltrædelse: 1. februar 2008 eller snarest derefter.

ER DU INTERESSERET?

Så send os din ansøgning mærket 64010435 elektronisk via jobsiden på www.ssi.dk/job senest den 6. februar 2008, eller kontakt centerchef, overlæge, dr.med. John-Erik Stig Hansen på tlf. 3268 8118 eller sektionsleder Jesper Nielsen på tlf. 3268 8334 for yderligere information.

Falske spor i Søgeland

Google Yahoo og MSN glemmer aldrig dine elektroniske spor. Men et lille program narrer alverdens søgemaskiner og sikrer brugernes privatliv.

Af Anders Kjærulff Christensen, journalist,
prosabladet@prosa.dk

Iphone og Facebook. Ifølge Google Zeitgeist er det to af de mest søgte ord på nettet i hele verden lige nu. Og det er helt sikkert. Tallene er uimodsigelige og Google Zeitgeist har flotte grafer og hitlister over stort set alting fra showbusiness til teknologi. Det er den slags oplysninger som Google lever rigtig godt af at være i besiddelse af. Når firmaet ved den slags, er det fordi vi brugere søger, og fordi Googles servere ikke glemmer. Google, Yahoo og MSN husker som elektronisk elefanter og den hukommelse er guld værd. Både for annoncørerne og for de firmaer, der køber sig ind til detaljerne. Men måske er Googles harddisk ikke længere helt troværdige. 330.000 net-brugere har nemlig installeret et program, der forvirrer søgemaskinerne, så de ikke ved, hvad vi egentlig søger efter. Formålet er at sikre brugernes privatliv.

Modstandsbevægelse

Programmet hedder TracMeNot, TMN, en plugin til Firefox-Browsers, som PROSAbladet allerede har omtalt i et tidligere nummer. Siden da har vi talt med idekvinden bag, professor Helen Nissenbaum fra New York University, og fået indsigt i dele af en endnu ikke offentliggjort rapport, hun og programmøren Daniel C. Howe

har skrevet om programmet.

– Det bekymrende er, at ingen af de firmaer har særligt klare regler for, hvad der sker med de data de gemmer. At vores personlige profiler i hænderne på firmaer, der ikke kan eller vil fortælle, hvad de gør med dem, siger Nissenbaum.

TrackMeNot, TMN, er skabt som et værktøj til en modstandsbevægelse mod profilering. Og modsat andre privatlivsteknologier arbejder det ikke med at kryptere data eller ved at skjule søgerens IP-adresse.

Falske og sande søgninger

TMN er skrevet i Javascript, C++ og XUL og er designet til at gemme brugerne bag en strøm af afledningsøgninger. TMN hugger ord og sætninger fra internettet, fjører dem til en liste af ord, der allerede indgår i programmet fra begyndelsen, blander det hele med resultater fra brugernes egne søgninger og sender det til de søgemaskiner, som man selv har valgt fra TMNs menu. Det kan virke absurd og dumt at blande brugernes egne søgninger ind, når man nu netop vil undgå at blive registreret, men der er faktisk en mening med det. De store søgemaskiner kan nemlig hurtigt finde ud af at sortere i helt falske data. Men det bliver meget, meget svært,

hvis der er et vist mål af sandhed i det hele. For at gøre det hele endnu sværere for søgemaskinerne, sender TMN ikke sine søgeord ud hele tiden. Programmet venter pænt til brugeren selv laver en rigtig søgning og dækker den så med en salve af andre, tilfældige kriterier.

Ingen tabuord

Nissenbaum og Daniel C. Howe har tænkt meget over, hvordan TMN kan forvirre uden at vække mistanke, uden at kunne beskyldes for at være et DDOS-angreb eller et program, der generer spam. Frem for alt må det ikke tage for meget båndbredde og gøre brugernes computere langsommere. Men der er også andre hensyn, de har været nød til at tage. I USA taler man om "HOT KEY"-søgning. At man søger på ord eller begreber, der kunne antyde, at man var terrorist, politisk aktivist, led af HIV eller var stofmisbruger, kort sagt alle de emmer, der er tabu for de fleste. Oprindeligt mente Nissenbaum og Howe, at der burde være en række "HOT KEY"-søgeord indbygget i TMN, netop som en slags røgslør. Men det brød brugerne sig bestemt ikke om. For ud over HOT KEYS, har amerikanerne også et andet begreb: "NSFW"-søgninger, Not Safe For Work. Som en bruger skrev:

– Jeg har lige opdaget, at et af de søgekriterier TMN har genereret er “Free Russian Porn Boys”. Jeg kan godt forstå ideen bag TMN, men hvordan passer det med at min IP-adresse bliver set i sammenhæng med bøsse-porno? Hvis min arbejdsgiver loggede det her, ville mit job være i fare!

Howe og Nissenbaum valgte derfor at sortere HOT KEY ord fra og i stedet bruge en liste over almindeligt, ofte søgte udtryk på nettet, ord som Britney Spears, Nintendo og så videre.

Ingen gratis frokost

Nissenbaum og Howe ser deres program som et stykke politik. En meddelelse til søgemaskinerne om, at de skal spille med åbne kort og klargøre, hvori den virkelige handel består. For: “Theres no such thing as a free lunch”, som et kynisk amerikansk mundheld lyder. Selvom det ser sådan ud. For ud over søgemaskinerne bruger vi MySpace, Facebook og YouTube, mens vi bilder os ind, at det er gratis. Vi gør det for at få nye venner, for at netværke og interagere med andre. Vi siger til hinanden, at det er en ny tid, og at det vel ikke betyder noget, at firmaerne bag i princippet ejer alt hvad vi skriver og tager billeder af.

– Det, der lægges på for eksempel Myspace kan deles med andre firmaer. Det tror jeg ikke en 16-årig er klar over, og hvad er Myspace så er det et sted, hvor man finder venner eller et sted, hvor vi profileres for penge? Vi er nødt til at holde øje med, om der langsomt kryber uretfærdigheder ind i systemerne, siger Nissenbaum.

Om Google har lavet en modstrategi er uvist, men kampen mellem de to interesser vil fortsætte.

LINKS:

GOOGLE ZEITGEIST: prosa.dk/link/33

New York Times artikler om profilering: prosa.dk/link/34

Sådan virker det

Ordene herover er den liste af ord, som TMN fødes med, når man installerer det som plugin til sin FIREFOX-browser.

fashion, tv guide, barbie, neopets, bit torrent, xbox, angelina jolie, nintendo, jennifer lopez, jennifer aniston, local weather, anime, jokes, recipes, music lyrics, games, iraq, global warming, north korea, hillary clinton, barack obama, dick cheney, zodiac, music and lyrics, bone cancer, lena katina, iran, canada, veronica mars, lost, the constitution, valerie plame, karl rove, halliburton, Iceberg, global warming, world map, earth day, southern cross, spiderman 3, 300 movie, borat, shrek, bill of rights, ghost rider, Hawaii, dubai, mexico, freedom of speech, Chelsea, London, kurt vonnegut, shaha riza, yuri Gagarin, knut, Virginia tech, wellness, copyright law, health, yoga, fishing, golf, Israel, Syria, Iraq, Pakistan

Ordene skiftes ud undervejs, som man søger sig gennem nettet, idet TMN tager fraser og ord ud af de søgninger, man selv har lavet, og blander med ordlisten.

Howe og Nissenbaum kalder det for “Dynamic Query-Lists”, og efter et stykke tid ser ens ordliste måske sådan her ud:

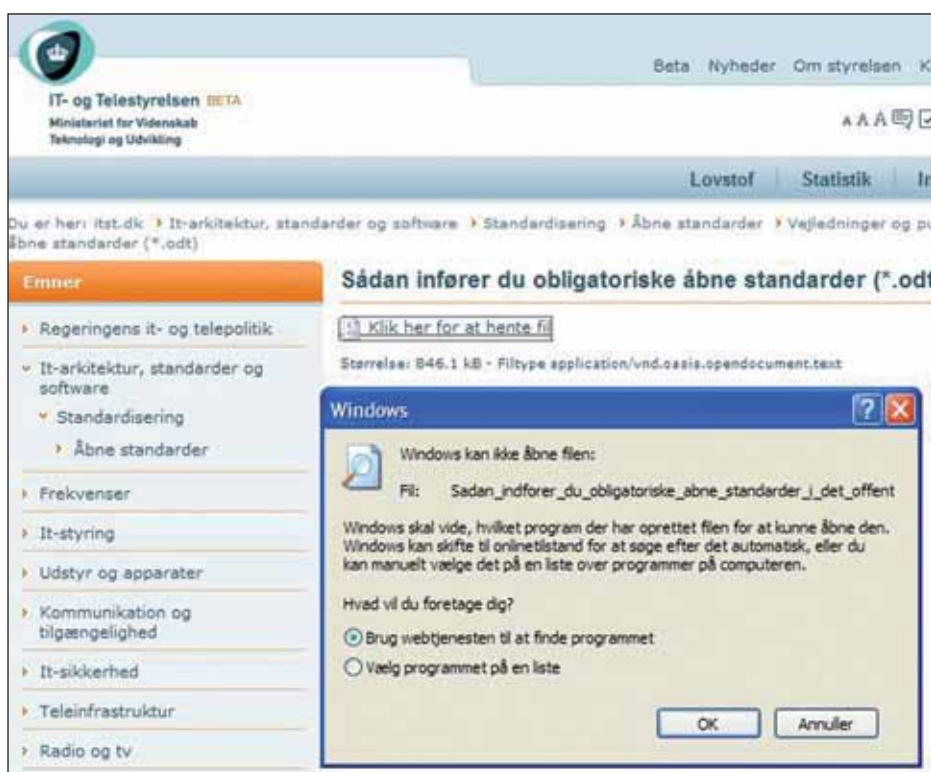
Turning carbon dioxide into fuel, Online Student Services, free essential software, business globalization solutions, National Pasta Association, Share your life with friends, Demand Financial Suite, este calitatea produselor, Chicago Symphony Orchestra, This film contains violence, Expects below Average, Emergency Contact, bodies have been established, residential real estate, American Heritage Month, Manhattan Athletic Club, healthcare support occupations, people cannot realize their dreams, green chemistry breakthroughs, Free online versions, Also find tools, Hope Press Releases Archive, Winamp Media Player, KRICE Kualu Rice

TMN søger ikke hele tiden. Et Real-time-Search-Awareness modul checker hver udgående forespørgsel fra browseren og sætter TMN igang med at udføre sine egne søgninger samtidig, hvorved en bevidst søgning “drukner” i flere tilfældige andre. TrackMeNot er gratis og Open Source under Creative Commons License(cc2007) og kildekode følger med, når man downloader programmet fra <http://mrl.nyu.edu/~dhowe/trackmenot/>

Debut for dansk dobbeltstandard

Det offentlige skal fra i år kunne modtage to nye dokumentformater: Microsofts OOXML og det konkurrerende OpenOffice ODF-format. Overgangen til de XML-baserede formater bliver ikke problemløs.

Det fremmede giver næsten altid problemer, selv om del af ideen med åbne standarder er at slippe for konverteringsbøvl. Her har vi prøvet at åbne IT- og Telestyrelsens vejledning om indførelse af åbne standarder på en computer med Microsoft Word 2003. Dokumentet er i ODF-format på hjemmesiden - med efternavnet .odt (t'et markerer, at det er et tekstdokument). Søgningen fandt ikke et konverteringsprogram på Microsofts egne sider, men en konverter dukkede op på sourceforge.net. Efter yderligere 23 klik var den installeret og dokumentet konverteret og åbnet i Word.

Af Leif Osmark, journalist, prosabladet@prosa.dk

.doc er på vej ud i kulden. Microsofts proprietære dokumentformat synger på sidste vers, og fremtidens tekstbehandlingsdokumenter vil være åbne standarder baseret på XML. Selv i den nyeste udgave af Officepakken fra Microsoft foreslår Word ikke at gemme som .doc, men i stedet som .docx, der er Microsofts bud på en åben standard baseret på XML. Formaterne

fra Microsoft kaldes under ét for OOXML (Office Open XML).

Danmark skiller sig ud fra alle andre lande ved at have valgt to formater, som det offentlige skal kunne modtage, og det ene er OOXML, der er certificeret som en standard under standardiseringsorganisationen ECMA. Det andet format kaldes ODF (Open Dokument Format), og hvis vi

holder os til tekstbehandlingen, så hedder fil-endelsen .odt. Formatet benyttes som standard af OpenOffice, og er certificeret af ISO som en åben standard.

Hvis OpenOffice er installeret på pc'en, er der ingen problemer med hverken at gemme dokumenter i ODF eller modtage dem, og hvis maskinen er udstyret med Word 2007, er der ingen problemer med at håndtere dokumenter i OOXML-formatet.

Men det er de færreste offentlige pc'er, der er udstyret med den nye udgave af Officepakken fra Microsoft, Office 2007, og derfor har it-chefer rundt omkring været i gang med at finde ud af, hvad de skulle gøre for at blive klar til at modtage begge dokumenttyper.

Den pragmatiske løsning

I Nordfyns Kommune har de valgt den pragmatiske løsning. Kommunen bruger Word 2003 til tekstbehandling, og de har hentet en plug-in, der gør Word 2003 i stand til at læse OOXML-dokumenter. Konverteren er gratis og er rullet ud til alle medarbejdere.

Samtidig har it-afdelingen hentet OpenOffice, men har valgt ikke at lægge den ud til medarbejderne, før det bliver nødvendigt.

– Vi har Open Office liggende klar til at skubbe ud til folk, og vi har skrevet ud til alle medarbejderne, at de kan få den installeret, hvis de modtager dokumenter, de ikke kan åbne. Men vi har ikke fået nogen henvendelser endnu, siger Per Stenaa, it-chef i Nordfyns Kommune.

Når medarbejderne hidtil har modtaget et dokument, de ikke kunne åbne, har vi hjulpet dem med at konvertere det til et brugbart format. Det er jo ikke raketvidenskab.

Per Stenaa, it-chef i Nordfyns Kommune

Alle medarbejdere i kommunen med en email-adresse er blevet orienteret om, at de skal kunne håndtere de nye formater fra den 1. januar i år, og da kommunen er vant til at udveksle dokumenter med andre kommuner, der ikke bruger Word, forventer han ingen problemer.

– Når medarbejderne hidtil har modtaget et dokument, de ikke kunne åbne, har vi hjulpet dem med at konvertere det til et brugbart format. Det er jo ikke raketvidenskab, siger han.

Konverter er ikke helt nok

Med en konverter installeret i Microsofts Officepakke er det også muligt at åbne og gemme dokumenter i ODF-format med Word. For at gemme i ODF-formatet er det dog nødvendigt først at gemme det som et Word-dokument og herefter eksportere det til ODF, hvilket foregår via menuen i Word. Så principielt set kan de kommuner, der benytter sig af Office-pakken fra Microsoft klare sig med en konverter.

Men i praksis er det foreløbig smartere at gøre som Nordfyns Kommune og installere OpenOffice til at håndtere ODF-dokumenterne. I hvert fald viser IT- og Telestyrelsens pilotforsøg, at myndighederne ikke kan basere deres løsning udelukkende på en at installere en konverter. Konverteringerne kan nemlig gå galt, hvis dokumenterne indeholder tegninger direkte i dokumentet, grafik og billeder, dynamiske objekter fra andre formater som regneark og præsentationsfiler (OLE-objekter), afsnitsspecifikke indholdfortegnelser, eller hvis der bliver foretaget gentagne konverteringer af et dokument.

Det skal bare virke – og det gør det

Pilotforsøgene har dog ikke fundet eksempler, hvor tekst er gået tabt, så til hverdagsbrug har de færreste offentlige myndigheder noget at frygte.

– Vores erfaringer fra for eksempel e-dag er, at det bliver skreget stort op, men for os små kommuner er der ikke så meget i det, når det kommer til stykket. Så vi har en meget pragmatisk tilgang til det, siger Per Stenaa.

Men det er altså ikke muligt at vælge en enkelt office-pakke, der kan håndtere begge formater fuldt ud. For eksempel er tiden endnu ikke helt moden til at gå den anden vej rundt og kun benytte Open Office. Benytter man sig af udgaven fra Novell, er det muligt at installere en konverter til at håndtere OOXML-filer, mens man med udgaven fra OpenOffice.org kommer til at vente nogle måneder endnu.

– OpenOffice kan åbne Microsofts format efter sommerferien, men vi har ikke så meget lyst til at kunne skrive i OOXML, så jeg tror, det bliver uden den mulighed. Men det kommer lidt an på, hvad der sker på ISO-mødet i februar. Hvis OOXML ikke bliver godkendt som en åben standard, tror jeg ikke vi gør det muligt at skrive i deres format, siger Leif Lodahl, koordinator i den danske OpenOffice-forening.

Oversigt over hvilke tekstbehandlingsprogrammer, der kan håndtere hvilke dokumentformater:

Kontorpakke (tekstbehandling)	Understøtter som standard ODF	Understøtter som standard OOXML	Kan opgraderes med konverter-plugin til ODF	Kan opgraderes med konverter-plugin til OOXML
AppleWorks ver. 6.2.9	Nej	Nej	Nej	Nej
Corel WordPerfect Office X3	Nej ^{1b} (visning understøttet i ny beta-udgave)	Nej (visning understøttet i ny beta-udgave)	Nej	Nej
IBM Lotus Word Pro 9.8	Nej	Nej	Nej	Nej
IBM Lotus Symphony (Notes 8)	Ja	Nej	Nej	Nej
Microsoft Office Word 2000	Nej	Nej	Ja	Ja
Microsoft Office Word XP	Nej	Nej	Ja	Ja
Microsoft Office Word 2003	Nej	Nej	Ja	Ja
Microsoft Office Word 2007	Nej	Ja	Ja	ikke relevant
Microsoft Office Word for Mac 2004	Nej	Nej	Nej	(konvertering til RTF understøttes)
SUN StarOffice Writer ver. 8	Ja	Nej	ikke relevant	Nej
KWord (del af Koffice) ver. 1.6.3	Ja	Nej	ikke relevant	Nej
OpenOffice.org ver. 2.3	Ja	Nej	ikke relevant	Nej
Open Office.org Novell Edition 2.2.2	Ja	Nej	ikke relevant	Ja

Figur 3 Tekstbehandlingssystemers muligheder for at understøtte ODF eller OOXML

Kilde: Vejledning i anvendelse af åbne standarder for dokumentudveksling, November 2007, v1.0 fra IT- og Telestyrelsen

Staten er it-pioner

De danske myndigheders projekt med at indføre begge standarder i den offentlige forvaltning er et ambitiøst forsøg på at være på forkant med udviklingen.

Af Claus Thorhauge, journalist, prosabladet@prosa.dk

Om fem år er vi alle meget klogere. Så ved vi, om det er Microsofts Office Open XML, OOXML eller open source samfundets Open Document Format, ODF, der bliver gældende standard for udveksling af dokumenter – både herhjemme og i udlandet. De danske myndigheder har som de eneste i verden valgt at satse på begge de to standarder, der er i spil. Danskerne kan ikke vente, indtil kampen er afgjort. Men tør omvendt heller ikke kun at satse på den ene af standarderne.

– Det er ikke nemt det her. Men vi er nødt til at prøve at fremskynde udviklingen, så vi styrker konkurrencen og skaber frit valg

Det er ikke nemt det her. Men vi er nødt til at prøve at fremskynde udviklingen.

Kontorchef i IT- og Telestyrelsen Adam Lebech.

af leverandør af it-systemer, siger kontorchef i IT- og Telestyrelsen Adam Lebech, der har ansvaret for implementering af åbne standarder i den offentlige forvaltning efter Folketingets beslutningsforslag B103 fra juni 2006.

Seks ud af de syv åbne standarder, der trådte i kraft fra årsskiftet, er allerede i almindeligt brug i det daglige arbejde. Men den syvende – standarden for udveksling af dokumenter – er stadig under

udvikling og genstand for en indædt kamp mellem store, globale industriinteresser med Microsoft på den ene side og open source samfundet støttet af it-koncerner som blandt andre IBM, Novell og Sun på den anden side.

Dokumentkravene er vidtgående

Derfor er regeringens krav om dokumentstandarder endnu mere vidtgående end de øvrige åbne standarder. I første omgang kan samtlige danske myndigheder – både kommuner, regioner og statslige institutioner – nøjes med at kunne læse filer i begge dokumentformater. Men det forholdsvis simple krav er en grundlæggende forudsætning for det næste og langt mere vidtgående krav: At alle nye it-systemer kan producere dokumenter i et eller begge af de to nærmest ukendte formater.

– Vi stiller ekstra krav til læsning for at sikre udbredelsen af formaterne, og det er ganske usædvanligt, når ingen af formaterne i forvejen er generelt udbredt, erkender Adam Lebech.

Han peger på, at IT- og Telestyrelsen ikke stiller krav om, hvordan den enkelte myndighed i praksis vælger at overholde kravene om læsning af ODF- og OOXML-dokumenter. Løsningerne kan variere lige fra installation af konvertere, flere forskellige kontorpakker eller henvisning til en central konverteringsservice i it-afdelingen.

– Men der er ikke nogen kattedem i forhold til standarden. Alle er nødt til at finde en løsning, og vi har heller ikke hørt, at der er nogen, der har haft problemer med at overholde kravet, siger Adam Lebech fra IT- og Telestyrelsen.

• Syv standarder taget i brug

De to dokumentformater OOXML og ODF udgør tilsammen blot én af de syv åbne standarder, som siden den 1. januar i år er blevet obligatorisk for det offentlige at benytte. Regeringen, KL og Danske Regioner har indgået en aftale om, at fremtidige it-løsninger til offentlige myndigheder skal baseres på eller understøtter de syv obligatoriske standarder.

Mens seks af standarderne fungerer i praksis, er standarden om dokumentformaterne ubetrådt land. Kravet til de offentlige myndigheder gælder dog foreløbig kun modtagelse, så de offentlige myndigheder er ikke forpligtet til at kunne afsende dokumenter i ODF- eller OOXML-formatet. Dog skal fremtidige anskaffelser af it-løsninger understøtte mindst én af de to standarder og kunne modtage dokumenter i begge formater, hvis behandling af tekstbehandlingsdokumenter er relevant for løsningen.

I fremtiden vil et dokument minde mere om web 2.0 løsninger

Et lille skridt mod fremtiden

Hverken ODF eller OOXML bliver det endelige dokumentformat for fremtidens dokumenter, mener professor.

Af Leif Osmark, journalist, prosabladet@prosa.dk

Måske bliver de åbne dokumentstandarder ODF og OOXML kun en parentes i it-historien. I hvert fald tager de udgangspunkt i en forestilling, som måske nærmer sig sidste salgsdato.

– Det er lidt gammeldags, fordi vi i standardiseringsarbejdet betragter et dokument som noget, der tager udgangspunkt i et stykke papir, siger formand for Dokumentudvalget under Dansk Standard og professor på Institut for Informatik på CBS, Mogens Kühn Pedersen.

Han peger på, at arbejdet med standardiseringen af dokumentformaterne også bliver en smule besværliggjort af, at man standardiserer på bagkant, fordi man forsøger at finde en standard til noget som allerede er i brug i praksis, men hvor man ønsker et fælles leverandøruafhængigt format.

Nutiden er en overgang

Som han ser det, vil fremtidens dokumenter være adskilt fra de data, dokumentet

viser, og i stedet blot være en frame, som henter data fra forskellige databaser.

– For mig at se er det, vi diskuterer i dag, en overgang. I fremtiden vil et dokument minde mere om web 2.0 løsninger, hvor et dokument er en co-produktion bestående af en række delelementer, som indgår i en meta-frame. Hvis jeg kigger på et dokument over mit elforbrug, ønsker jeg måske også at se mit forbrug pr. måned for sidste år. XML-løsningen muliggør at dykke ned i en database og hente de data, og det åbner for nogle uhyre interessante funktioner, siger Mogens Kühn Pedersen.

På forkant med udvikling

Alligevel er det omfattende arbejde med at få standarderne på plads langt fra spildt, da den igangværende standardisering er nødvendig for, at forskellige applikationer kan håndtere de forskellige data. Og meget af arbejdet i dag kan også meget vel komme til at fungere som springbræt til professorens fremtidsscenario.

De syv standarder er:

01. Standarder for dataudveksling mellem offentlige myndigheder (OIOXML)
2. Standarder til elektronisk sags- og dokumenthåndtering (FESD)
3. Standarder til elektroniske indkøb i det offentlige (OIOUBL)
4. Standarder for digital signatur (OCES)
5. Standarder for offentlige netsteder / hjemmesider og tilgængelighed
6. Standarder for it-sikkerhed (DS484 - kun for staten)
7. Standarder for dokumentudveksling (ODF/OOXML)

For eksempel har IT- og Telestyrelsen beskrevet et 'funktionalitetsloft' for, hvilke formatfunktioner myndighederne kan forvente at kunne benytte. Funktionalitetsloftet beskriver blandt andet, om myndighederne kan forvente at kunne benytte tabeller, fodnoter og skabeloner (ja til alle tre) i deres tekstbehandlingsdokumenter. Men bare det at 'loftet' er etableret kan være med til at sætte barren højere for fremtidige projekter, fordi man dermed definerer, hvilke underområder, som kan have behov for fremtidig standardisering.

– Et funktionalitetsloft betyder, at man spekulerer i sub-sets af funktionaliteter. Et sub-set kan for eksempel være en tinglysning, og så får man brug for tags, der kan dække disse sub-sets, og dermed er man allerede i gang med at lægge grunden til den næste standardisering, og på den måde kan vi være på forkant med udviklingen, siger Mogens Kühn.

Den Store Formatkrig

Analyse: Der er enorme industriinteresser på spil i krigen mellem de to dokument-formater ODF og OOXML. Selv om den indædte kamp forekommer akademisk og ligegyldig for den almindelige borger, er det den digitale fremtid, der er på spil.

Af Claus Thorhauge, journalist, prosabladet@prosa.dk

Microsoft er under kraftigt pres, fordi de nationale standardorganisationer og den anerkendte internationale ISO-organisation endnu ikke har blåstemplet Microsofts bud

på en åben dokumentstandard, Office Open XML, OOXML. Dansk Standard har eksempelvis peget på 167 problematiske forhold – heraf 41 alvorlige – i den 6.000 sider lange Open XML dokumentation. I alt har den internationale standardorganisation, ECMA International-European association for standardizing information and communication systems, modtaget 3.522 kommentarer til Microsofts Open XML fra de nationale standardiseringsorganer.

Selv om mange af bemærkningerne formodentlig ligner hinanden eller ligefrem er identiske gengangere, så er det en næsten uoverskuelig kritik. Og Microsoft forsøger sig nu også med en sidste-øjeblikks feberredning for at komme ind i standard-varmen.

Softwaregiganten fra Redmond, USA, har simpelthen valgt at trække de største af de varme kartofler i standard-beskrivelsen ud af dokumentet og lægge dem i mølpose. Det betyder, at skudårsfej-

len, Vector Markup Language, VML, og komabilitets-indstillinger som blandt andet den omdiskuterede AutoSpaceLikeWord95 er pillet ud af den centrale specifikation og flyttet over i et uafhængigt tillæg for såkaldt deprecated funktioner. Deprecation er svært at oversætte til dansk, men dækker over at funktionen stadig er i spil, men nye udgaver understøtter den ikke.

Panik før lukketid

Den panikagtige reaktion tyder på, at Microsoft føler sig trængt op i en krog, efter at myndighederne i en række lande blandt andre Rusland, Malaysia, Japan, Kroatien, Tyskland, Norge, Holland, Frankrig, Belgien, Sydafrika, Korea og staten Massachusetts i USA valgt i større eller mindre grad at favorisere det open source baserede ODF-format. Danmark er en af de ganske få offentlige forvaltninger i verden, der har valgt at satse både på ODF og OOXML. Til gengæld er Danmarks satsning på de åbne standarder væsentligt mere omfattende sammenlignet med de fleste andre lande.

Men selv om det umiddelbart virker som et indlysende valg at vælge en godkendt og dokumenteret standard, der i praksis er uafhængig af særinteresser (ok, jeg ved godt, at Novell, IBM, SUN og andre it-giganter støtter ODF, men de støtter samtidig op om den åbne standardtan-

kegang, der ligger bag), så er verden mere kompliceret skruet sammen.

For eksempel er denne tekst skrevet i det glimrende og gratis tekstbehandlingssystem Open Office, der automatisk lagrer i ODF-formatet (med fil-endelsen .odt). Men jeg har alligevel sat systemet op til at gemme dokumentet i Microsofts doc-format, fordi det er de facto standard og bliver læst uden problemer hos de mange hundrede vidt forskellige personer, jeg hvert år udveksler dokumenter med. Deriblandt redaktøren på PROSAbladet...

Faktisk vurderer blandt andre analysebureauet IDC, at mere end 90 procent af verdens computere med tekstbehandling er udstyret med en officepakke fra Microsoft – det giver total dominans på markedet for kontorpakker. Det store spørgsmål er derfor ikke, om ODF eller OOXML erstatter .doc-formatet. Men om formatkrigen bevarer og bestyrker Microsofts monopol – eller styrter monopolet til fordel for en verden, hvor offentlige institutioner, private virksomheder og vi borgere frit kan vælge kontorpakke og stadig være i stand til at kommunikere med alle andre.

Uden bøvl.

Monopoler skal kende deres tid

Historien viser nemlig, at monopoler et langt stykke af vejen er en fordel for it-

Selvfølgelig har en global erhvervsvirksomhed som Microsoft hverken hukommelse eller sjæl.

Claus Thorhauge, journalist.

udviklingen – men på et tidspunkt bliver monopoler i stedet en hæmsko for frem-skriddet. Monopol festen slutter.

Tænk på, hvordan IBM og andre store it-virksomheder fra midten af det forrige århundrede var toneangivende og pacede udviklingen af både hardware, software og operativsystemer – alle med hver deres proprietære standard. Også den danske pioner Regnecentralen var en central spiller og spillede på samme bane.

Dengang var der grundlæggende sammenhæng mellem alle tre dele. Det var helt naturligt, at maskine, styresystem og applikationer var udviklet af den samme leverandør. Og det var umuligt at bruge maskinerne fra en leverandør uden softwaren fra den samme leverandør. Den sammenhæng sikrede, at alle dele fungerede stabilt, effektivt og sikkert med hinanden – læg mærke til, hvordan den argumentation fuldstændig ligner Microsofts argumenter for deres egen dokumentstandard: Det er ifølge Microsoft den eneste måde, de kan sikre, at deres kontorpakke fungerer sikkert, stabilt og effektivt.

Men da den personlige computer, pc'en, dukkede op i begyndelsen af 80'erne, IBM havde bevidst valgt at udvikle den med åbne grænseflader og brug af standardkomponenter, vendte den fuldstændigt op og ned på den sammenhæng. Pludselig kunne alle elektronikproducenterne levere

dele eller hele pc-kloner, og softwareudviklerne kunne udvikle egne programmer og sælge dem udenom computerproducenterne. Markedet blev sat frit – og udviklingen eksploderede.

Beat them or join them

I øvrigt var det netop den udvikling, der lagde spiren til Microsoft, og slog danske Regnecentralen ihjel, der havde stor dansk succes med de små, vellykkede, men proprietære Partner og Piccoline-maskiner. Regnecentralen nåede ikke i tide at slippe ud af monopolverdenen og ind i den åbne konkurrence baseret på pc-standarderne.

Det samme skete, da det fælles, standardiserede netværk baseret på tcp/ip og html-opmærknings sproget slog igennem i 90'erne og blev til internettet. Som Microsoft i øvrigt prøvede at monopolisere med sit eget net. Forgæves, heldigvis.

Selvfølgelig har en global erhvervsvirksomhed som Microsoft hverken hukommelse eller sjæl. De er sat i verden for at tjene penge og vedholdende forfølge deres egen dagsorden, og i den sammenhæng er et dokument-monopol et glimrende redskab. Men på et tidspunkt må også Microsoft stoppe op og overveje, om de skal beat or joine kravet om åbne standarder. IBM satsede rigtigt i sin tid med pc'erne og overlevede, Regnecentralen døde.

Dokumentformater skiller vandene

De dokumentformater, som det offentlige nu skal kunne modtage, er offer for en heftig debat blandt it-kyn-dige.

Debatten udspringer af, at Danmark har valgt to standarder i stedet for en. Det ene format er ODF – Open Document Format, og det andet er OOXML – Office Open XML. Sidstnævnte er Microsofts bud på en åben standard, og en stor del af diskussionen handler om, hvorvidt der er tale om en åben standard eller ej. Ved en afstemning i september sidste år opnåede formatet ikke det fornødne antal stemmer til at blive ISO-certificeret som en åben standard, og Dansk Standard var en af de organisationer, der stemte nej.

Dansk Standard valgte at stemme 'nej med kommentarer', hvor kommentarerne dækker over 167 punkter, der skal forbedres, før formatet kan leve op til kriteriet om at være en åben standard. I alt blev der indgivet godt 3.500 kommentarer. Til februar holder ISO et nyt møde, hvor de kigger på, hvorvidt kommentarerne har medført, at den 6.000 sider lange specifikation er blevet modificeret i en sådan grad, at de nationale indstillingsorganer ønsker at trække deres nej-stemmer tilbage.

OOXML er godkendt som standard af organisationen ECMA International, der har indstillet OOXML til ISO-certificering. ODF er standardiseret gennem OASIS, Organization for the Advancement of Structured Information Standards og blev ISO-certificeret i 2006.

EU- patentplan styrker problematiske softwarepatenter

EU har ikke politisk kunnet komme igennem med sit eget patentsystem. Strategien er derfor at overtage den europæiske patent-organisation's (EPO) patenter, herunder EPOs softwarepatenter, og lave en overbygning med en helt ny magtfuld EU-patentdomstol.

Af Per Henriksen, kommunikationschef per@prosa.dk

Indenfor de nærmeste år satser EU-kommissionen på at oprette en helt ny central EU patentdomstol, der skal erstatte de nationale domstole i patentsager. Planen er at lave et langt mere effektivt og strømlinet patentsystem. Den store risiko er, at det også kommer til at omfatte de mellem 20-30.000 softwarepatenter, som EPO allerede har, eller er ved at udstede.

Den umiddelbare forhistorie er, at det i marts 2004 mislykkedes for EU's mini-

sterråd at nå frem til politisk enighed om et fælles EU-patentsystem. Mange års arbejde blev tabt på gulvet, og året efter nedstemte et enigt Europaparlament Kommissionens softwarepatent-direktiv. Kommissionens patentdrømme lå fuldstændig i ruiner. Samtidig med at patent-møllen i det europæiske patentkontor (EPO), der ikke er en del af EU, malede videre, flere af de nye patenter omfattede også software. Nogle var rene softwarepatenter.

Europas patentsystem er dyrt og dårligt

Kommissionen igangsatte derfor i begyndelsen af 2006 en offentlig høringen om patentsystemet i Europa. Resultatet af høring efterlod ingen tvivl i Kommissionen om, at der var et akut behov for at få oprettet et enkelt, billigt og effektivt patentsystem i Europa. Så de europæiske virksomheder fik bedre vilkår i den globale konkurrence med USA, Japan og de nye fremstormende økonomier i Asien, ikke mindst Kina. I dag er det 13 gange dyrere at få et patent i EU sammenlignet med Japan.

Ny strategi

EU-planerne bliver herhjemme modtaget med forbehold hos IT-Politisk Forening, der i en årrække har advaret mod at patentere software, fordi det dræber innovation og styrker monopoler. Flemming Bjerke er foreningens næstformand og forfatter til flere videnskabelige artikler om softwarepatenter. Han peger på, at Kommissionen og Ministerrådet i disse måneder er ved at udarbejde en ny patentstrategi. De softwarepatenter, som Europaparlamentet afviste i 2005, kan dermed alligevel blive en realitet.

2008 bliver afgørende for, hvad der sker med softwarepatenter i Europa, mener Flemming Bjerke, næstformand i IT-Politisk forening.

En ny magtfuld EU patentdomstol der dømmer på grundlag af EPO's fortolkning af EPK, vil gøre softwarepatenter til en realitet i EU, og det vil blive betydeligt nemmere at håndhæve dem i EU.

Flemming Bjerke, forsker og næstformand i IT-Politisk Forening.

Som næstformand i IT-Politisk Forening er det ikke mindst problemet med det stigende antal softwarepatenter som Det Europæiske Patentkontor accepterer, der bekymrer ham. Han siger:

– Et nyt patentsystem i Europa er i støbeskeen. Når det slovenske formandskab om få måneder fremlægger et forslag til ny såkaldt Lissabon-strategi for vækst og beskæftigelse, ligger det i kortene, at en central del vil omhandle en ny fælles EU-patentdomstol, siger Flemming Bjerke.

Samtidig med denne proces er en ny EU-traktat ved at blive godkendt i medlemslandene.

– Den har også betydning for EU's nye patentstrategi. Den nye traktat indeholder nemlig en helt ny artikel, der åbner op for, at der kan oprettes en helt ny EU institution - en patentdomstol.

På hvilket retsgrundlag skal den nye domstol så dømme?

– I et svar som Folketings Europaudvalg fik i begyndelsen af 2008 forudser regeringen, at retsgrundlaget for denne særdomstol vil være Den Europæiske Patentkonvention (EPK), altså ikke EU-lovgivning. Senere kunne man godt forstille sig, at kommissionen igen vil forsøge at få vedtaget et EU-patent, men udgangspunktet er, at man overtager EPK og Det Europæiske Patentkontor (EPO) retsgrundlag og praksis, svarer Flemming Bjerke.

I dag oplever EPO, at deres softwarepatenter underkendes af nationale regering og domstole.

Softwarepatenter er en realitet

Hvordan vil dette nye patent-domstols-system åbne op for softwarepatenter?

– Der er bred enighed om, at der er

mange softwarepatenter på vej gennem EPO. Der er allerede udstedt 20-30.000. Ikke alle er rene softwarepatenter, men en del er. En ny magtfuld EU patentdomstol, der dømmer på grundlag af EPO's fortolkning af EPK, vil gøre softwarepatenter til en realitet i EU, og det vil blive betydeligt nemmere at håndhæve dem i EU, siger Flemming Bjerke.

Hvordan kan du sige det, når det fremgår af den Den Europæiske Patentkonvention (EPK), at opfindelser, der alene angår software, ikke kan patenteres? Er det ikke meget klart?

– Læg mærke til ordet "alene" en elastisk fortolkning af dette har været en murbrækker for softwarepatenter i EPO. Har software en ikke nærmere beskrevet "teknisk effekt", mener EPO at det kan patenteres.

På vej mod glidebane

– Meget afhænger af de politiske forhandlinger omkring oprettelsen af den nye patentdomstol. Overtager EU-patentsdomstolen bare ukritisk EPOs retsgrundlag, når det gælder software, har vi ganske alvorlige problemer.

Den danske regerings position er, at den er modstander af patenter på opfindelser, der alene består af software. Er det ikke en god begyndelse?

– Nej, ikke når EPO i den grad har lavet det lille ordet "alene" om til en glidebane med brun sæbe, der ender med patenter på software. 2008 bliver på mange måder afgørende for, hvad der sker med softwarepatenter i Europa, slutter Flemming Bjerke.

IT- OG ELEKTROTEKNOLOG

TIL FREMTIDENS ENERGISYSTEM

Institut for Elektroteknologi sørger en faglig engageret IT- og elektroteknolog, ingeniør eller tilsvarende med erfaring inden for IT, elektronik og automation. Du skal bidrage til udvikling, drift og support til en ny eksperimentel forskningsfacilitet for el og energi i et spændende miljø med faglige udfordringer.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til Professor Jacob Østergaard på 4525 3501. Læs mere og søg stillingen online på www.dtu.dk/job

Ansøgningsfrist 19. februar 2008 kl. 12.00.

Læs mere på www.dtu.dk/job

Danmarks Tekniske Universitet er en af Nordeuropas førende forsknings- og uddannelsesinstitutioner inden for ingeniørområdet med 6200 studerende, 4.500 ansatte og en årlig omsætning på 3,1 mia. kr.

DTU har pr. 1. januar 2007 fusioneret med Danmarks Fødevareforskning, Forskningscenter Risø, Danmarks Fiskeriundersøgelser, Danmarks Rumcenter og Danmarks TransportForskning.

” PROSA skal være en del af de faglige og sociale fællesskaber, der er under opsejling alle steder.

Kurt Westh Nielsen, Chefredaktør.

Ny chefredaktør vil opgradere PROSA til 2008

Kurt Westh Nielsen er en af de store it-kommunikationsprofiler i Danmark, og nu er han også ny chefredaktør for PROSAs medlemsblad og hjemmeside.

Af Jeanette Grøn Nielsen, journalist,
prosabladet@prosa.dk

I oktober søgte PROSA efter en ny redaktør til PROSAbladet, da den tidligere havde søgt nye udfordringer efter fire år på posten. Ved fristens udløb var der særligt én ansøgning, der skilte sig ud. Der bliver ikke lagt skjul på, at ansættelsesudvalget slikkede sig veltilfreds om munden, da de noterede sig, at Kurt Westh Nielsen – med 13 års magasin- og weberfaring og ikke ubetydelig teknisk indsigt – lagde billet ind på jobbet. I dag har Kurt Westh Nielsen forladt de mange kolleger på Computerworld og har skiftet jobbet som teknisk chefredaktør ud med jobbet som PROSAs chefredaktør. Dermed har Danmarks første netjournalist ansvaret for organisationens ansigt udadtil: PROSAbladet og ikke mindst den elektroniske side af PROSA på www.prosa.dk. Og der er ikke tvivl om, at der vil ske forandringer, når Kurt Westh Nielsen i løbet af de kommende måneder for alvor får sat sit aftryk på medlemsbladet og hjemmesiden, som får

dette skudsmål fra den 49-årige tidligere programmør og datalogi-studerende:

– PROSAs online-univers ligner webdesign anno 1998. Det skal gøres tidsvarende og være stedet, hvor it-professionelle mødes, læser de seneste nyheder og debatterer. Inden året er omme vil der være sket et redesign af prosa.dk, så vi lever op til at være et moderne og interaktivt mødested på nettet, lover den nye chefredaktør, der har erfaring med nettets udfordringer tilbage fra 1994, hvor han var med til at få Ingeniøren på nettet som det første danske medie nogensinde.

Bedre og mere it-stof

På spørgsmålet om, hvordan man vil kunne se, at PROSAbladet har fået ny redaktør, svares der uden tøven:

– Det er dyrt at lave og distribuere et printblad, derfor skal kvaliteten være tårnhøj. Vi vil skrive mere vedkommende og personnære historier og portrætter

af fagligt interessante folk. Der vil også ske en styrkelse af det it-faglige stof. Vi vil for eksempel beskrive hotte emner og fremtidens teknologi-tendenser, ligesom vi vil skrive om programmeringssprog og softwarearkitektur. Vi udgiver landets næststørste printbårne it-fagblad til vores medlemmer, og vi skal give vores medlemmer perspektiv på for eksempel konsekvensen af nye teknologier. I det hele taget skal bladet – i samspil med nettet – være med til at opdatere medlemmernes faglighed, fortæller Kurt Westh Nielsen, der samarbejder med PROSA-medlemmer om bladets indhold på de månedlige møder med redaktionsudvalget, der består af en håndfuld medlemmer. Han understreger det gode samspil med udvalget og ser frem til at få endnu mere føling med medlemmerne, når der i nærmeste fremtid oprettes et onlinebaseret læserpanel. Her vil Kurt Westh Nielsen med stor nysgerrighed finde ud af om PROSA har

A portrait of Kurt Westh Nielsen, a middle-aged man with grey hair, glasses, and a goatee, wearing a red button-down shirt. He is looking directly at the camera against a dark background.

Farvel Computerworld, goddag PROSA. Som ny chefredaktør er Kurt Westh Nielsen i gang med redesign af PROSAs hjemmeside, som han kalder for webdesign anno 1998. Som et første skridt vil video, podcast og lydfiler snart være tilgængelig fra siden.
Foto: Lizette Kabré

- › fingeren på pulsen, når det handler om, hvad medlemmerne tænder på.

Lyd og video om hjørnet

Den nye chefredaktør har været med helt fra starten, når det gælder at opbygge sociale og faglige rum på nettet i Danmark. Det vil prosa.dk i fremtiden nyde godt af. Kurt Westh Nielsen skal i gang med et større redesign af hele sitet og har store ambitioner for fremtidens prosa.dk.

– PROSA skal være en del af de faglige og sociale fællesskaber, der er under opsejling alle steder. PROSAs hjemmeside skal ikke være et lukket univers, hvor det er besværligt at logge sig ind. Det skal være nemt, synligt og ikke mindst hele tiden aktuelt. Funktionaliteten skal være god, og vi skal servicere mere og bedre, end vi gør i dag på nettet. Vi skal tilbyde mere ind-

hold på hjemmesiden, ikke bare nyheder, men også debatunivers, baggrund, video, podcast, lydfiler med for eksempel interview, som folk kan høre, hvis de ikke gider læse det som en lang tekst, forklarer Kurt Westh Nielsen og lover, at elementer som video, podcast og lydfiler vil være at finde på hjemmesiden i løbet af få måneder. I det hele taget er det magtpåliggende for den nye chefredaktør, at der jævnligt og kontinuerligt lanceres nye tjenester på PROSAs hjemmeside:

– Min erfaring siger mig, at udviklingsprojektet med PROSAs hjemmeside skal være en proces, ligesom moderne netbaseret softwareudvikling, hvor man foretager løbende opdateringer og redesign. Og PROSA er et lille sted, hvor der er masser af dygtige folk og vilje til, at der skal ske noget nyt, så vi har ingen undskyldning for ikke at komme i gang.

• Tæt på den nye chefredaktør

Kurt Westh Nielsen er 49 år og bor på Vesterbro med sin kone Lis. Han har arbejdet som journalist siden 1994, har en master i computermedieret kommunikation fra Roskilde Universitetscenter og en bachelor i Dataologi og Kommunikationsuddannelsen på RUC.

Kurt Westh Nielsen var teknologiredaktør på Ingeniøren i næsten 12 år og kommer fra en stilling som teknologiredaktør på Computerworld, hvor han tiltrådte i 2006.

Kurt Westh Nielsen blogger jævnligt på Computerworld.dk/blog/kurt om tekniske emner i øjenhøjde.

Nye IT-kompetencer på en måned

På blot 4 uger kan du gennem et intensivt uddannelsesforløb ruste dig til fremtiden.

I perioden 4.-29. februar kan du følge turbokurser i:

- Objektorienteret programmering med C#
- Geoinformation og net

I foråret 2008 udbyder vi i alt tre forløb med et varierende udbud af kurser.

Læs mere på www.cv.ihk.dk eller kontakt os på telefon 4480 5100.

CV udbyder også IT-Diplomuddannelsen og IT-enkeltkurser på bachelorniveau.

Undervisning i Ballerup
- gode busforbindelser og parkeringsforhold.

Ingeniørhøjskolen i København
University College • Center for Videreuddannelse

Bliv rollemodel for kommende it-entusiaster

Mangel på arbejdskraft er en af it-branchens største udfordringer. Et hold rollemodeller skal åbne unges øjne for branchens muligheder. Måske vil du være med?

Af Bo Sune Christensen, kommunikationsmedarbejder
bsc@prosa.dk

Når unge vælger karrierevej, ser de ikke bare på, hvad de kan blive, men også på hvem de kan blive. Derfor er det vigtigt, at it-branchen får flere rollemodeller, der kan fortælle om deres spændende hverdag og om de mange muligheder, som it-branchen indeholder. Samtidigt skal der gøres op med det nørdede image, som i dag afholder mange fra at vælge it-vejen. Derfor er interesseorganisationen IT-Branchen ved at opbygge et netværk af inspirerende rollemodeller, som skal ud og møde de unge. Initiativet bakkes op af PROSA.

Rollemodeller ønskes

Blandt PROSA-medlemmer er der med sikkerhed et hav af it-medarbejdere med spændende jobs og historier, der kan inspirere unge til at vælge en karriere med it. Måske er du en af dem?

Som rollemodel vil du udover dit daglige arbejdsliv blive klædt på til at repræsentere it-branchen på uddannelsesinstitutioner, karrieremesser, ved virksomhedspræsentationer og lignende. Her skal du med udgangspunkt i din egen historie holde oplæg om karriereveje og arbejdslivet generelt i it-branchen. Det er en unik chance for at få udviklet dine kommunikative evner og personlige gennemslagskraft til gavn for dit fremtidige

karriereforløb.

Der er i øjeblikket 50 rollemodeller, men der er brug for endnu flere for at kunne vise it-branchens mange ansigter over hele landet. Så du er velkommen til at melde dig, uanset din jobtype eller bopæl. Hver rollemodel vil, afhængig af området, blive sendt ud til ca. 1-2 arrangementer per halvår.

Kontakt kommunikationskonsulent Anders Pall Skött, IT-Branchen, på aps@itb.dk eller ring 72 25 55 06 for at få mere

• Krav til rollemodeller

For at blive rollemodel i netværket skal du:

- arbejder med it og eventuelt have en it-uddannelse
- være god til at kommunikere
- formå at komme ud over rampen
- kunne tale til/med de studerende
- være i øjenhøjde med de studerende

Datalogi er kreativt

Flere kvinder burde vælge datalogi, fordi det er så kreativt et fag. Det mener softwareudvikler og datalog Helena Meyer.

Af Pia Bertelsen, journalist, pib@prosa.dk

Som softwareudvikler skal man være en fantasifuld realist og kunne kombinere gammelt med nyt. Og få systemet til at virke i virkeligheden. Alt dette kan den 29-årige datalog Helena Meyer. Hun udvikler software til radarer i virksomheden Terma ved Århus.

Ven eller fjende

Helena Meyer laver software til både skibs- og landradarer. Skibsradarer modtager signaler fra fly, som i militære sammenhænge bliver brugt til at afgøre om

flyet er en ven eller fjende. Helena Meyers opgave er udvikle en associeringsalgoritme, så folkene ombord på skibet bedre kan skelne venlige fly fra fjendtlige. Selve algoritmen genbruger Helena Meyer fra et andet projekt, men der skal ændres en del på det, fordi det skal skræddersyes til lige netop denne radar. Termas radarer kører på Linux, og i dette projekt udvikler Helena Meyer i Java.

– Man skal være kreativ. Man starter med blanke sider, så analyserer, designer og programmerer og tester man. Når det

så endelig lykkedes, så giver det en YES-følelse, som jeg tror mange udviklere går efter, siger Helena Meyer. Hun trives med, at softwareudviklingen er bundet så tæt sammen med hardwaren.

– Koblingen mellem en radar og de programmer, jeg laver, er interessant og spændende, fordi mine systemer i sidste ende kører på "live" radarer, siger Helena Meyer. Hun arbejder alene med opgaven, men sparrer med nogle af de andre 11 softwareudvikler i Termas radarafdeling. Det er lidt af et tilfælde, at Helena

Man starter med blanke sider, så analyserer, designer og programmerer og tester man. Når det så endelig lykkedes, så giver det en YES-følelse.

Softwareudvikler Helena Meyer.

Meyer er endt med at udvikle software til radarer. Hun havde hørt om Terma til et gå-hjem-møde på universitet. Hun kendte til Termas spaceafdeling, og at de ansatte udviklede software til F16-fly, så det var hendes drøm at arbejde i den naturvidenskabelige virksomhed. Da hun søgte jobbet, vidste hun dog ikke noget om radarer.

– Mange piger tror, at de skal vide det hele, når de søger et job. Jeg vidste ikke meget om radarer, da jeg fik jobbet, men jeg lærte lynhurtigt en masse om det. Så man skal bare springe ud i det, siger Helena Meyer.

Faldt for datalogien

De næsten to år, hun har været i Terma, har været præget af varierende opgaver og et utal af muligheder. Hun kunne godt tænke sig tid til mere efteruddannelse, men har på den anden side heller ikke bedt om det, fordi hun har haft for travlt. Hun kom fra en stilling i EDB-gruppen, som var hendes første job. Her udviklede Helena Meyer et administrativt softwaresystem til advokater, men hun savnede at bruge alt det, hun havde lært på universitetet, og derfor søgte hun nye græsmarker.

Oprindeligt begyndte Helena Meyer at læse matematik som hovedfag og datalogi som bifag i 1999. Datalogien blev mere og mere spændende, så hun skiftede hoved-

fag og fik datalogi i stedet.

– Datalogi er mere praktisk og kreativt, så det faldt jeg for, siger Helena Meyer. Allerede på første semester udviklede de studerende en web-browser.

– Man starter fra bunden, og så skaber man noget, som kan alt muligt, siger Helena Meyer med begejstring i stemmen.

– Datalogi er et kreativt fag, og derfor burde datalogistudiet tiltrække flere piger. Det er kreativt, fordi man i hele udviklingsprocessen skal analysere, designe, udvikle og teste. I disse faser skal man kunne tænke kreativt, finde på nye ideer og muligheder. Når man udvikler et nyt system, skal man både kende begrænsninger i systemet og uforudsete hændelser. Man skal have et godt overblik over systemet og kunne sætte sig ind i detaljer, mens man udvikler, siger Helena Meyer som også mener, at piger kan tilføre softwareudviklingen noget.

Nørder inspirerer

– Piger har anderledes løsninger og ideer, som burde komme med i softwareudviklingen, så det ikke kun er mænd, som udvikler. Mine erfaring fra arbejdet og studie er, at man får det bedste resultat, hvis begge køn er med i softwareudviklingen, siger Helena Meyer.

Hun havde ikke stødt på datalogi hverken i folkeskolen eller i gymnasiet, så

derfor vidste hun ikke noget om faget og tænkte, at alle fyrene garanteret kunne programmere, når de startede.

– Alle starter helt fra bunden, og man skal ikke kunne programmere, før man begynder på datalogi. Det er der ikke så mange der ved, fordi man ikke støder på datalogi i folkeskolen eller gymnasiet. Man burde introducere faget tidligere, så var der sikkert også flere, som blev interesseret i faget, mener Helena Meyer som ikke er så bekymret for it-branchens nørdede ry.

– Det er positivt at være nørd. Det betyder bare, at man brænder for sit job. Man kan også være musiknørd, advokatnørd eller løbenørd. Det er spændende at arbejde sammen med nørder, fordi de brænder for deres fag, de er ivrige, fulde af gå-på-mod og inspirerende at arbejde sammen med. Hvis dine kollegaer er dovne og sure, så smitter det jo også, siger Helena Meyer, som ikke ejer mange gadets, fordi hun prioriterer at holde arbejde og fritid hver for sig. I sin fritid er Helena Meyer hvad hun selv kalder for en løbenørd. Hun har lige tilmeldt sig til halvmaraton over Storebæltsbroen til foråret og er også med i arbejdspladsens løbeklub.

– Når man sidder ved en skærm hele dagen er det rart af få rørt kroppen, og det virker også godt mod stress, siger Helena Meyer.

– Virksomheden kunne spare 156.000 kr. om året ved at ansætte den udenlandske arbejdskraft. Vi mente, han fik alt for lidt i løn.

Mogens Sørensen, faglig sekretær i PROSA

Dårlige vilkår

Udenlandske it-folk strømmer til Danmark for at arbejde, men deres arbejdsvilkår er ikke altid gode nok, mener PROSA.

Af Bjarke Friborg, faglig konsulent, bfr@prosa.dk

Flere og flere it-folk fra udlandet kommer til Danmark for at arbejde. Men de har ikke lige gode forhold alle sammen.

– En kineser skulle ansættes til 24.000 kr. om måneden, men vi mente, at han skulle have 37.000 kr. i månedsløn. Virksomheden kunne altså spare 156.000 kr. om året ved at ansætte udenlandsk arbejdskraft. Vi mente, at han fik alt for lidt i løn i forhold til sine kvalifikationer, siger Mogens Sørensen som er faglig sekretær i PROSA.

PROSA er på vagt

I PROSA er man positiv over for, at højtuddannede specialister kommer til Danmark, men bange for, at den nuværende ordning på sigt vil undergrave de danske løn- og arbejdsforhold.

– I dagens situation med mangel på arbejdskraft spiller udenlandske it-specialister en positiv rolle, fordi de bidrager til arbejdspladser og værdiskabelse i Danmark. Men vi ved, at it-folk fra udlandet ofte bliver ansat på vilkår, som er ringere end de eksisterende løn- og arbejdsvilkår i branchen. Vores syn er, at de udenlandske specialister ikke skal fungere som løntryk-

kere, siger PROSA-formand Peter Ussing og fortsætter.

– Udfordringerne er, at mange af disse udlændinge er bedre lønnet end de ville være i deres hjemlande, og at de risikerer at miste jobbet, og dermed blive smidt ud af Danmark, hvis de klager over deres løn. Jeg vil opfordre både disse udenlandske it-folk eller deres kollegaer til at henvende sig til PROSA, så vi kan få dokumenteret disse problemer, siger Peter Ussing.

Strømmer til

I 2007 fik 1125 it-specialister arbejdstilladelse i Danmark. Det er 70 procent af alle via den såkaldte jobkort-ordning for særligt efterspurgt arbejdskraft, og der er tale om en fordobling siden 2006. Der er med andre ord fuld gang i den danske it-branchen, der stadigvæk råber efter kvalificeret arbejdskraft. I alt 1612 personer fik arbejds- og opholdstilladelse via ordningen i 2007. Men selv om positivlisten over de grupper, der er mangel på, er blevet udvidet undervejs med blandt andre økonomer, arkitekter og maskinmestre, er det klart it, der er den helt store magnet. Som i 2006 er

næsten tre ud af fire kommet til Danmark på grund af et it-job.

Specialisterne, som er kommet til Danmark via jobkort-ordningen, er kommet direkte igennem systemet, uden først at have været til høring hos de respektive fagforbund. PROSA får imidlertid også tilsendt ansøgninger til godkendelse. I så fald er der tale om den såkaldte specialstordning, idet jobkort er forbeholdt dem, der uden videre kan komme igennem. Antallet af høringssager er dog lavt, kun omkring 30 i 2007, ifølge faglig sekretær Mogens Sørensen, der får tilsendt sagerne fra Udlændingetjenesten.

– Når vi får en sag til høring, bliver vi spurgt, om løn- og arbejdsforholdene lever op til de generelle vilkår i den danske it-branchen, og om der findes arbejdskraft i Danmark, der kunne have udført de samme opgaver. De fleste ansøgninger har vi sagt ja til, men der har også været tilfælde, hvor vi har sagt nej. Det kan være, at vi bliver kontaktet igen, hvis lønnen eller andre ting efterfølgende er justeret, men vi får ikke noget at vide om den endelige arbejds- og opholdstilladelse. Vi får tilsendt en liste over hvert kvartal

Ikke færre end 1125 udenlandske it-specialister gæstede sidste år Danmark. Det er dobbelt så mange som i 2006. Og gruppen repræsenterer ikke mindre en 70 procent af alle de udlændinge, som har fået ansættelse herhjemme via jobkort-ordningen for særlig efterspurgt arbejdskraft.

fra Udlændingetjeneste med oplysninger om arbejdstitel, uddannelse og lønniveau. Men vi kan ikke få adgang til detaljer omkring kontraktforholdene og de nærmere arbejdsvilkår, og det er jo dem, der er de virkelig interessante, siger Morten Sørensens, faglig Sekretær i PROSA.

være suppleret med frynsegoder, bolig og så videre. Eller vi kigger nærmere på folks eksamensbeviser for at se, hvad de kan forvente. Vi bevæger os altid inden for rammerne af det, der kan kaldes sædvanlige arbejdsvilkår, forsikrer Morten Bo Laursen.

Har du en udenlandsk kollega som arbejder under dårlige vilkår, så må du meget gerne kontakte PROSA på 33364141 eller mail til faglig@prosa.dk.

Udlændingetjeneste

Konkret er det Udlændingetjeneste, der vurderer det store antal sager. Kritik af langsommelig sagsbehandling og påstået mistillid til de udenlandske ansøgere fik i 2006 den daværende Udlændingestyrelse til at skifte navn til det mere inviterende "Udlændingetjeneste". I dag er hele meningen med jobkortordningen, at det bare skal køre på skinner, herunder at fagforbund ikke skal involveres. Ifølge informationschef i Udlændingetjeneste, Morten Bo Laursen, er der imidlertid ingen grund til at være urolig.

– For det første skal der være et konkret arbejdstilbud, og ansøgeren skal ansættes på sædvanlige løn- og ansættelsesvilkår. For os betyder det, at vi foretager en samlet vurdering af løn, uddannelse og arbejdsforhold. Lønnen kan for eksempel

Opholdstilladelser efter jobkort-ordningen						
Periode	2006	2007 (opgjort pr. kvartal)				2007
Kategori	I alt	1.	2.	3.	4.	I alt
IT-specialister	668	241	350	321	213	1.125
Ingeniører *	110	57	40	64	37	198
Læger	102	18	22	21	41	102
Sygeplejersker	6	5	1	1	2	9
Øvrigt sundhedspersonale		0	0	1	0	1
Samfundsvidenskab og økonomi		0	4	15	13	32
Videnmedarbejdere indenfor teknologi og naturvidenskab **	14	17	15	16	3	51
Årlig indkomst på mindst 450.000 kr		0	24	37	33	94
I alt	900	338	456	476	342	1.612

Note: Tallene vedrører januar til november 2007.

Hvis konflikten kommer

I 2008 skal overenskomsterne fornyes på det offentlige og i dele af det private arbejdsmarked, herunder i finanssektoren. PROSA fortæller, hvad du kan gøre, hvis din arbejdsplads bliver ramt af konflikt.

Demonstration på Rådhuspladsen under storstrejken april 1985. Bonne Johnny, Polfoto

Af Mogens Sørensen, faglig sekretær, mos@prosa.dk

PROSA's grundholdning er, at PROSA-medlemmer ikke skal modarbejde andre fagforbunds konflikter og dermed komme til at optræde som strejkebrydere. Derfor er det vigtigt, at du henvender dig til PROSA på et så tidligt tidspunkt som muligt, hvis der er konflikt på din arbejdsplads.

Hvem er omfattet af konfliktvarsel?

PROSA-medlemmer vil ikke være omfattet af konfliktvarsler iværksat af andre overenskomstparter. Varslet kan kun omfatte medlemmer af den pågældende organisation.

En stor del af PROSA's medlemmer er ansat i virksomheder, som ikke har PROSA-overenskomst, men hvor andre organisationers overenskomster omfatter IT-medarbejderne.

Et andet forhold kan være, at virksomhedens overenskomster ikke omfatter IT-medarbejderne, men udelukkende andre personalegrupper.

Ret til at nægte strejkearbejde

I forbindelse med lovlige eller overenskomstmæssige konflikter iværksat af andre forbund, er de IT-medarbejdere, som kun er medlemmer af PROSA, ikke forpligtet til at udføre konfliktramt arbejde. Du kan altså nægte at udføre det.

Er du ikke omfattet af den lovlige konflikt, må arbejdsgiveren ikke pålægge dig mere arbejde

Denne regel blev fastslået for adskillige år siden i en kendelse afsagt af Den faste Voldgiftsret (Arbejdsretten). I denne sag, nr. 73, udtaler retten:

”Fremdeles må det betragtes som en følge af en lovliv iværksat strejke, at alle organiserede arbejdere er berettiget til at nægte at udføre det arbejde, som skulle være udført for en arbejdsgiver, hos hvem der foreligger en lovliv arbejdsstandsning, også når dette arbejde, f.eks. ved overflytning af det materiale, der skal behandles, bevislig er overført til anden arbejdsgiver, hos hvem der ellers ikke er arbejdsstandsning.”

Baggrunden for afgørelsen er, at ingen arbejder skal kunne tvinges til udføre konfliktramt arbejde og dermed støtte arbejdsgiveren i kampen mod andre arbejdere og komme i den situation at optræde illoyal og usolidarisk ved at være ”strejkebryder”.

Hvis det konfliktramte arbejde bliver overflyttet til en anden virksomhed med det formål at bryde den lovliv varslede strejke, kan lønmodtagerne i denne virksomhed også nægte at udføre dette arbejde.

En betingelse for lovlivt at vægre sig mod at udføre strejkearbejde er, at der foreligger en lovliv hovedkonflikt. Denne vægring er en almindelig arbejdsretlig grundsætning, som er fastslået i retspraksis.

Ikke noget ekstra arbejde

Er du ikke omfattet af den lovliv konflikt, må arbejdsgiveren ikke pålægge dig mere arbejde, end du normalt udfører. Du er heller ikke forpligtet til at udføre andet arbejde end det, som du er ansat til. Det blev belyst i en voldgiftkendelse fra 25/9- 85.

Sagen drejede sig om konflikt på pædagogområdet, hvor Pædagogisk Medhjælperforbund (PMF) havde varslet konflikt vedrørende skolefritidsordninger med det formål at opnå overenskomst.

I det daglige var det både medlemmer af PMF og BUPL (Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund), som passede børnene i skolefritidsordningen. BUPL pålagde sine medlemmer at møde på arbejde, men nægte at modtage børn, da arbejdet var konfliktramt.

Det var arbejdsgivernes opfattelse, at pædagogerne skulle modtage og passe det antal fremmødte børn, som den enkelte kommunalbestyrelse fandt forsvarligt.

Den afgørelse, som voldgiftsretten traf, lød:

”At medhjælpernes arbejdsstandsning ikke medfører, at pædagogerne kan vægre sig ved at udføre deres hidtidige arbejde med pasning af børn uden at varsle sympatikonflikt. At de to personalegrupper udfører

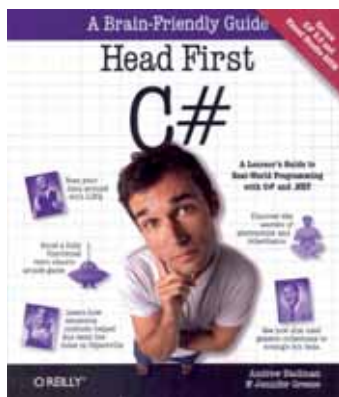
et integreret arbejde medfører ikke, at også pædagogernes arbejde bliver konfliktramt. Så længe pædagogernes arbejdsintensitet ikke forøges, kan de ikke anses at medvirke til at afbøde den af medhjælperne varslede lovliv konflikt. Uanset, at den enkelte kommunalbestyrelse kan fastsætte normeringen ud fra et forsvarligheds-kriterium, kan den imidlertid ikke, efter at pædagogerne har varslet konflikt, pålægge pædagogerne at passe et større antal børn. Den eneste mulighed for at sikre, at arbejdsintensiteten ikke øges, er, at der sker en forholdsmæssig nedsættelse af antallet af tilmeldte børn.”

Princippet i denne kendelse kan analogt overføres til andre områder, for eksempel it-området, hvor arbejdet udføres af kolleger, som er tilknyttet organisationer, som er ude i en lovliv eller overenskomstmæssig konflikt.

Man kan med andre ord, under disse omstændigheder, ikke pålægges mere arbejde, end man sædvanligvis udfører.

Bortset fra overordnede ledere, gælder det forhold, at man heller ikke er forpligtet til at udføre andet slags arbejde, end det man er ansat til.

I henhold til retspraksis gælder reglen om ret til at nægte at udføre konfliktramt arbejde også i forbindelse med forarbejdning og viderebehandling.

Head First C#

Head First C# is a complete learning experience for object-oriented programming, C#, and the Visual Studio IDE. Built for your brain, this book covers Visual C# 2008, Visual Studio 2008, and the .NET Framework 3.5, and teaches everything from language fundamentals to advanced topics including garbage collection, extension methods, and double-buffered animation. You'll also master C#'s hottest and newest syntax, LINQ, for querying your data in .NET collections, SQL databases, and more. By the time you're through, you'll be a proficient Visual C# programmer, designing and coding large-scale applications.

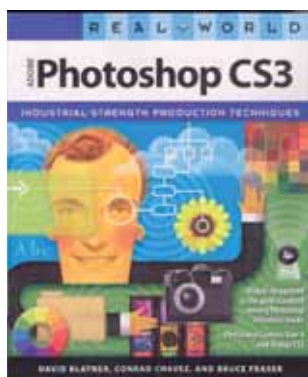
Andrew Stellman & Jennifer Greene 778 sider

ISBN: 9780596514822

Normalpris kr. 434,00

Medlemspris kr.305,00

Månedens tilbud

Real World Adobe Photoshop CS3

Anyone who relies on Photoshop to meet tough production challenges knows that when a new version arrives, especially one as chockfull of enhancements as Photoshop CS3, there's no time

to fool around. You need to get up to speed on it, and you need to do so now. This book will get you there. In this copiously illustrated book, best-selling author David Blatner offers shows you how to sharpen your Photoshop production techniques and provides clear explanations of the concepts that drive them.

David Blatner, Conrad Chavez & Bruce Fraser

750 sider

ISBN: 9780321518682

Normalpris kr. 546,00

Medlemspris kr.437,00

SEO Search Engine Optimization Bible

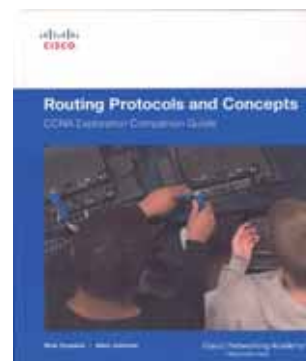
The SEO Bible is designed to be the only SEO resource that an IT manager or business owner will need to plan and implement a successful SEO program. It includes callouts with additional tips to help the reader find the shortest route to success. Additionally, sidebars will provide additional information and point readers to additional resources that will help them better understand aspects of SEO.

Jerrri L. Ledford 389 sider

ISBN: 9780470175002

Normalpris kr. 308,00

Medlemspris kr. 246,00

Routing Protocols and Concepts

Routing Protocols and Concepts, CCNA Exploration Companion Guide is the official supplemental textbook for the Routing Protocols and Concepts course in the Cisco Networking Academy® CCNA® Exploration curriculum version 4. This course describes the architecture, components, and operation of routers, and explains the principles of routing and the primary routing protocols.

Rick Graziani & Allan Johnson 606 sider

ISBN: 9781587132063

Normalpris kr. 365,00

Medlemspris kr.292,00

Professional Design Techniques with Adobe Creative Suite 3

Adobe Creative Suite 3 Design Standard brings together under one roof the tools that design professionals use on a daily basis. Designing in an integrated environment results in greater efficiency and streamlines the development of flexible designs.

Scott Citron 306 sider

ISBN: 9780321495693

Normalpris kr. 448,00

Medlemspris kr. 358,00

Halmstadgade 6, 8200 Århus N
 Tlf.: 8610 0338 Fax: 8937 3555
 E-mail: ftu@ats.dk
 www.ftu.dk
 Få 20% rabat hos FTU boghandel

Giv os dine penge i et år
og få **5 %** i rente

PROSA Medlemsfordel

• Skynd dig, der er kun 300 mio. kr. i puljen • Indsæt min. 50.000 kr. - max. 500.000 kr. •

Opret en **ÅrsGaranti** senest den 15. marts 2008

– ring **3378 1974** nu!

bedst til private

LÅN & SPAR®
BANK

ÅrsGaranti udløber 15. marts 2009. Hvis du hæver inden denne dato, betaler du et gebyr på 1,5 % af det hævede beløb. Lån & Spar Bank forbeholder sig ret til at lukke for nye indskud, når puljen på 300 mio. kr. er brugt. Læs mere om betingelserne på www.prosabank.dk

Udvikling

Vi vil derfor opfordre branchen til tage de ledige it-folk, der rent faktisk findes ind i virksomheden.

PROSA kan hjælpe med it-folk

It-arbejdsmarkedet er præget af flaskehalse. Hvis din virksomhed mangler et ekstra hoved, kan PROSA hjælpe.

Af Michael Tøttrup, faglig konsulent, mit@prosa.dk

Alle regioner oplever flaskehalse indenfor it-området. Der er mangel på stort set alle typer it-specialister: databaseudviklere, systemudviklere, softwareudviklere m.v. Det viser den nyeste, såkaldte arbejdsmarkedsbalance for 2008. Den bliver lavet en gang om året af landets fire regioner: Nordjylland, Midtjylland, Syddanmark og region Hovedstaden/Sjælland. Balancen består af cirka 1600 stillingsbetegnelser, og er baseret på en omfattende virksomheds survey.

Rekordlav ledighed

Samtidig har PROSA den laveste ledighed siden 1994 på kun 2,05 procent omregnet til fuldtidsledige. Det betyder, at 263 personer var berørt af ledighed i november 2007. Ud af dem var der 126 ledige hele måneden. Halvdelen, 137 personer, gik ind eller ud af ledigheden af november, og kaldes skifteledige.

Den store mangel indenfor visse områder af it afspejler sig også i det forhold, at importen af it-specialister under jobkortordningen er vokset eksplosivt. I PROSA er vi glade for, at der kommer højt kvalifice-

rede specialister til Danmark. Det beriger den danske it-branche, de danske kollegaer lærer af de udefrakommende specialister, vores nye kollegaer lærer den danske it-branche at kende og får en række danske kontakter. Og endelig dækker de også et konkret behov for arbejdskraft der hvor alternativet er at miste ordre. Når dette så er sagt, skal vi samtidigt ikke glemme, at til trods for den rekordlave ledighed i PROSA, er der altså stadigvæk ledige it-folk.

It-branchen skal bruge de ledige

Dagligt hører PROSA meldinger fra branchen om, at de ikke kan skaffe den nødvendige arbejdskraft, og at alt må gøres for at fremskaffe den nødvendige arbejdskraft. Det er PROSA helt enig i. Vi vil derfor opfordre branchen til tage de ledige it-folk, der rent faktisk findes, ind i virksomheden, give dem den nødvendige praktiske erfaring, sidemandsoplæring eller hvad der måtte være nødvendigt.

Da it-området er et flaskehalsområde er der overordentlig gode muligheder for, at virksomhederne kan tage en ledig ind i en kortere periode i praktik, eller en

længere periode med løntilskud. Da det er inden for et flaskehalsområde er dette finansieret af jobcentrene og regionerne. Ligeledes er der i visse tilfælde også mulighed for at få finansieret en nødvendig opkvalificering i form af kurser eller certificeringer.

Hvis din virksomhed godt kunne bruge et hoved og et par hænder ekstra, så snak med din virksomhed om ikke dette kunne være en mulighed. I PROSA er vi af den overbevisning, at med den store mangel, som der er i branchen, må alle forsøg gøres for at skaffe den nødvendige kvalificerede arbejdskraft. Hvis du og din virksomhed mener, at I kan bruge en ekstra, kan vores job- og vejledningsenhed, (job@prosa.dk) derfor hjælpe med at finde en ledig, og hjælpe virksomheden med kontakten til jobcenteret.

I sidste nummer af prosabladet bragte vi en liste over, hvornår man lærer og husker godt. Kilden er Hans Henrik Knoop, www.dpu.dk/om/knoop.

Spørg a-kassen

v/ Anne Grethe Hansen
– leder af a-kassen
agh@prosa.dk

Orientering

? Jeg får efterløn og påtænker at starte selvstændig virksomhed på deltid som it-konsulent for ganske få kunder. Hvordan er reglerne med hensyn til supplerende efterløn?

Erik, 63 år.

! Godt at du allerede nu kontakter os. Du skal nemlig søge a-kassen om tilladelse til at drive selvstændig virksomhed som bi-beskæftigelse samtidig med efterløn. Det gør du ved at udfylde og sende en blanket AR259 til a-kassen. Blanketten kan downloades via vores hjemmeside. <http://www.adir.dk/sw15465.asp?prodId=2010>

Hvis du påtænker, at starte som selvstændig it-konsulent, er det vigtigt, at du kan dokumentere dit tidsforbrug.

Det gør du ved en præcis beskrivelse af:

- Din kundekreds
- Dine arbejdsopgaver
- Virksomhedens omsætning og vareforbruget, og
- Eventuelt suppleret med oplysninger fra dine kunder.

• Koks i CV på jobnet

Er du ledig og modtager dagpenge vil vi bede dig checke om dit CV stadig er aktivt på jobnet. Hvis dit CV ikke er aktivt, bedes du aktivere det igen.

Beskæftigelsesministeret har fået opdateret deres IT systemer og i den forbindelse er nogle af CV'erne blevet deaktiveret, hvilket skyldes en fejl i systemet.

Yderligere information/hjælp kan du få ved at henvende dig til Jobnet-sUPPORTEN på telefon nr. 70152030 eller e-mail jobnet@ams.dk.

- Uddrag af regler:

Før man starter selvstændig virksomhed samtidig med efterløn, skal vi have en ansøgning om en tilladelse: Der gives ikke tilladelse med tilbagevirkende kraft, men tidligst med virkning fra det tidspunkt hvor a-kassen har fået ansøgningen, og hvor man opfylder betingelserne for supplerende efterløn.

Man skal sandsynliggøre, at den personlige arbejdstid i virksomheden højst udgør 400 timer pr. kalenderår: Timerne reduceres i det første år alt afhængig af, hvilket kvartal man starter virksomheden op.

Man skal sandsynliggøre, at virksomhedens indtægt ikke overstiger 63.667 kr. pr. regnskabsår (2008-niveau): Ved indtægt forstås virksomhedens dækningsbidrag 1, det vil sige omsætning fratrukket vareforbrug. Indtægten reduceres i det første år alt afhængig af, hvilket kvartal man starter virksomheden op.

Det er ikke helt let at få en tilladelse til at drive selvstændig virksomhed som it-konsulent samtidig med efterløn: Det kræves, at der er konstante ydre omstændigheder, der begrænser virksomheden. For eksempel en bestemt begrænset opgave, en bestemt afgrænset og mindre kundekreds.

Følgende momenter kan tale for en tilladelse:

- Hvis man har sandsynliggjort, at den personlige indsat højst udgør 400 timer pr. kalenderår.
- Hvis man har sandsynliggjort, at virksomhedens indtægt ikke overstiger 63.667 kr. pr. regnskabsår.
- Hvis der kun er tale om få faste kunder, som der kun udføres mindre bestillingsopgaver for.
- Hvis man har dokumenteret sit tidsforbrug ved en præcis beskrivelse af
  - Kundekredsen,
  - Arbejdsopgaver,
  - Omsætningen og vareforbruget,
  - Eventuelt suppleret med oplysninger fra kunder.
- Hvis virksomheden har faste åbningstider, der ikke er omfattende.
- Hvis man via en evt. hjemmeside og e-mail ikke kan nå ud til mange potentielle kunder.

Fradrag af selvstændig virksomhed i efterlønnen

Har a-kassen givet en tilladelse til at drive selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse samtidig med efterløn, skal man oplyse om hele tidsforbruget i virksomheden på efterlønskortet, herunder tid brugt på administration og transport.

Vi modregner tidsforbruget time for time i efterlønnen.

Læs mere om reglerne på Arbejdsdirektoratets hjemmeside (<http://www.adir.dk/sw17101.asp>)

The CeBIT logo consists of the word "CeBIT" in a white, sans-serif font, centered within a solid red square.

**HANNOVER
GERMANY**
4 – 9 MARCH 2008

CeBIT 2008

THE NO. 1 MARKETPLACE FOR DIGITAL BUSINESS

cebit.com

BUSSER TIL CeBIT-MESSEN 8. MARTS

Tag med til CeBIT 2008 og få indblik i de nyeste digitale trends på verdens største messe for it- og telekommunikation. PROSA gentager succesen fra sidste år med en stærkt nedsat medlemstur.

AFGANGE – MED OG UDEN OVERNATNING

- Afgange fra Aalborg, Århus, Kolding – Odense og København.
- Afrejse fredag, natten til lørdag d. 8. marts.
- Hjemkost uden overnatning omkring kl. 2:30 ved endestationerne lørdag nat - eller med overnatning søndag eftermiddag kl. 16:30.

PRISER

Uden overnatning: Studerende: 450 kr., øvrige medlemmer: 570 kr.

Med overnatning: Studerende: 700 kr., øvrige medlemmer: 820 kr.

Priserne er inkl. bus, morgenmad, indgangsbillet samt evt. overnatning, aftensmåltid og en øl.

Turen er kun for medlemmer af PROSA!

- For it-studerende er medlemskab gratis!

TILMELDING OG INFORMATION: www.prosa.dk/cebit
Der er begrænset antal pladser! Tilmeldingsfrist 18. februar!

PROSA

Forbundet af It-professionelle

Kurser og foredrag

Aktiviteter

Jan-08				
Dato	Arrangement	Beskrivelse	Sted	Ledige pladser
22	Hurtig bredbånd til landområder	Erfaringerne fra DjurslandS.Net	PROSA Århus	ja
22	Cafe Øst: Sociale netværkstjenester - leg eller alvor?	PROSAbladets nye redaktør, Kurt Westh Nielsen, holder oplæg om muligheder og faldgruber ved de nye sociale netværkstjenester.	PROSA København	ja
28	Jobklub Øst	Jobklub for ledige medlemmer	PROSA KBH kursuslokale	ja
29	Hurtig bredbånd til landområder	Erfaringerne fra DjurslandS.Net	Hotel Vojens	ja
Feb-08				
4	Krypteringskursus for journalister	Krypteringskursus for journalister - sådan undgår du i praksis logningsbekendtgørelsen	PROSA KBH kursuslokale	ja
5	Studiegrupper for medlemmer af AAUUG og PROSA	Studiegrupper i computer-sikkerhed og indlejrede systemer	Århus	ja
5	Hurtig bredbånd til landområder	Erfaringerne fra DjurslandS.Net	Ringkøbing i Hee Sogneforenings Hus	ja
7	Bliv synlig på Nettet og Google - lovligt! Kom og hør om SEO og Cloaking	Lær hvordan din virksomhed opnår synlighed på Nettet og kommer i toppen af Google på lovlig vis. Her får du \\\\"best practice\\\\"-viden med erfaringer fra hvordan vinderne på Nettet gør, bl.a. hvordan de største virksomheder håndterer de etiske spørgsmål! Både etik og teknik er i dag afgørende for en varig løsning på Google, siger kursusholder og Internetekspert Henrik Hansen (tidl. Search Marketing Manager).	PROSA Aalborg	ja
11	Jobklub Øst	Jobklub for ledige medlemmer	PROSA KBH kursuslokale	ja
18	Windows Server 2008	Introduktion til nyhederne i Windows Server 2008	PROSA Århus	ja
19	Wireless sikkerhed - Esbjerg	Trådløse netværk er overalt og alle nye bærbare computere leveres som standard med trådløse netkort. Desværre er sikkerheden i de trådløse netværk ikke altid god nok og det giver anledning til bekymring.	Erhvervsakademi Vest - Esbjerg	ja
20	Windows Server 2008	Introduktion til nyhederne i Windows Server 2008	Aalborg	ja
21	Windows Server 2008	Introduktion til nyhederne i Windows Server 2008	CEU Herning, lokale 112	ja
25	Windows Server 2008	Introduktion til nyhederne i Windows Server 2008	Kolding	ja
25	Windows Server 2008	Introduktion til nyhederne i Windows Server 2008	PROSA København	ja
25	Jobklub Øst	Jobklub for ledige medlemmer	PROSA KBH kursuslokale	ja
26	InfoPath med SharePoint 2007 - Skive	Gennem dette foredrag får du et indblik i, hvordan man kan opbygge formularer med InfoPath 2007 samt bruge SharePoint til at definere workflow.	IT-akademiet, Skive Handelsskole	ja
28	Windows Server 2008	Introduktion til nyhederne i Windows Server 2008	Odense	ja
28	Windows Server 2008	Introduktion til nyhederne i Windows Server 2008	Erhvervsakademi Vest - Esbjerg	ja

Læs mere og tilmeld dig på www.prosa.dk/kursus.

Aktiviteter

Mød ekstrabladet.dk

Tag med PROSA på virksomhedsbesøg i Ekstrabladet og få et indblik i avisens omfattende internetsatsning. Kom og hør frontløberne og de ansvarlige for den overordnede strategi, den redaktionelle profil og om bladets brug af mashups og wikier.

Medvirkende:

- Direktøren for EkstraBladetNet, Søren Svendsen
- Redaktøren af ekstrabladet.dk, Erling Tind Larsen
- Blogjournalist projektmedarbejder i Nationen!, Lars K. Jensen

Dato:

Tirsdag den 12. februar 2008, klokken 17.00 til ca. 19.30

Tilmelding:

www.prosa.dk/kursus

Sted:

Ekstrabladet, København

Sikkerhed – wireless

Kolding den 05.02 kl. 17-21

Underviser Henrik Kramshøj.

Trådløse netværk er overalt, og alle nye bærbare computere leveres som standard med trådløse netkort. Desværre er sikkerheden i de trådløse netværk ikke altid god nok, og det giver anledning til bekymring.

- Sikkerhedsteknologier i 802.11b - WEP
- Sikkerhedsteknologier i 802.11g - WPA
- wardriving med stumblerprogrammer som Kismet og net-stumbler
- airodump og aircrack-ng
- Packet injection med airpwn
- Opsætning af trådløse netværk

Der vil være demonstrationer af sårbarheder på alle foredragene typisk med open source programmer, således at deltagerne kan afprøve de selvsamme demoer hjemme.

Note: der tages udgangspunkt i open source og UNIX.

Der forventes kendskab til TCP/IP på brugerniveau

Funktionærret for begyndere

Funktionærlov, arbejdsmiljø, 6. ferieuge... Der er nok af begreber, der kan forvirre en stakkels ansat. Men på PROSAs faglige grundkurser kan du lære reglerne fra en ende af, så der kommer system i tingene. Hvert Grundkursus varer to dage, og efter de første tre kurser er du godt klædt på som medspiller på arbejdsmarkedet. Du lærer om lovgivningen, om aftaler mellem arbejdsgiver og arbejdstager, om retspraksis og forhandlingsteknik. Og ud over det faste program kommer du også til at møde andre medlemmer, der har den samme faglige og fagpolitiske interesse som dig.

Kursusrækken starter forfra i foråret 2008, og kurserne er åbne for alle medlemmer, der har interesse for arbejdsmarkedets regler. Hvad enten du er tillidsrepræsentant, bestyrelsesmedlem, PROSA-aktivist eller bare nysgerrig, er der noget at hente for dig.

Du kan læse mere på www.prosa.dk/kursus/faglige, eller du kan ringe til Erik Klausen på 8730 1412 / 2778 5430.

Tid:

Næste kursus afholdes den 28. februar – den 1. marts 2008

Sted:

Stenstrup, Fyn

Tilmelding:

<http://www.prosa.dk/kursus/faglige>

Aktier og investeringer for it-kvinder

Tidligere Direktør i Dansk Aktionærforening Claus W. Silfverberg vil lære dig, hvad en aktie er, og hvordan du handler med aktier. Hvordan du styrer uden om de mange faldgruber på aktiemarkedet, som mange nye investorer falder i, samt hvordan du udvælger de helt rigtige aktier, så det forhåbentligt går rigtigt godt.

Mød op og få forslag til en vinder-strategi.

Vi serverer som sædvanlig lidt at spise og drikke.

Sæt dit fingeraftryk på PROSA-Bladet

Vi har brug for din mening og indsigt for at kunne lave PROSA-Bladet .

Tilmeld dig det nye bruger-panel, som du altid kan framelde dig, og brug 10 minutter om måneden, så bringer vi dine egne historier i det månedlige blad og online.

Hver måned udfordrer vi din faglighed og dine holdninger i en række spørgsmål:

”Hvilke it-produkter anvender du på dit arbejde og i din fritid?”

”Hvilke tre it-teknologier interesserer du dig mest for?”

”Har du det fint med mere overvågning?”

”Hvis du frit kunne vælge et efteruddannelsestema, hvad var det så?”

Det gør vi, for at levere vedkommende historier tæt på din virkelighed.

Tilmeld dig via prosa.dk/link/35

Mvh

PROSA-Bladet

PROSA

Forbundet af It-professionelle

Henvendelse omkring hastesager kan uden for PROSAs åbningstider ske direkte til de fagligt valgte på nedenstående telefonnumre og mailadresser:

Hovedkontor, a-kasse, afdelingskontor og lokalkontor

København Hovedkontor og a-kasse

Ahlefeldtsgade 16,
1359 Kbh. K.
Kontortid: kl. 9-15,
mandag dog 10-15
Tlf.: 3336 4141
fax: 3391 9044
medlemsreg@prosa.dk
akasse-kbh@prosa.dk
formand@prosa.dk
faglig-kbh@prosa.dk

Formanden, næstformand og faglige sekretærer

Peter Ussing
Formand
Direkte: 3336 4767
Privat: 4556 6665
Mobil: 2819 8497
E-mail: pus@prosa.dk

Erik Swiatek
Næstformand
Direkte: 3336 4123
Mobil: 2760 1175
E-mail: ers@prosa.dk

Århus Afdelingskontor

Møllegade 9-13,
8000 Århus C.
Kontortid: kl. 10-15
Tlf.: 8730 1414
fax: 8730 1415
A-kassen tlf.: 8730 1401
E-mail:
faglig-arh@prosa.dk

Steen Andersen
Faglig sekretær
Direkte: 3336 4121
Mobil: 2888 1242
E-mail: san@prosa.dk

Eva Birch Christensen
Faglig sekretær
Direkte: 3336 4128
Privat: 3585 8220
Mobil: 2888 1251
E-mail: ebc@prosa.dk

Odense Lokalkontor

Overgade 54
5000 Odense C
Kontortid: kl. 10-15
Tlf.: 6617 9211
fax: 6617 7911
E-mail:
faglig-ode@prosa.dk

Hanne Lykke Jespersen
Faglig sekretær
Direkte: 8730 1405
Privat: 8641 5494
Mobil: 2888 1247
E-mail: hlj@prosa.dk

Erik Dahl Klausen
Faglig sekretær
Direkte: 8730 1412
Mobil: 2778 5430
Privat: 8699 0056
E-mail: ekl@prosa.dk

Aalborg Lokalkontor

Steen Blichersgade 10,
9000 Aalborg
Kontortid: Sidste torsdag
i hver måned kl. 13-18
Tlf.: 9816 9130
Fax: 9816 4730

Carsten Larsen
Faglig sekretær
Direkte: 3336 4198
Privat: 6591 3134
Mobil: 2962 0295
E-mail: cla@prosa.dk

Mogens Sørensen
Faglig sekretær
Direkte: 3336 4127
Privat: 3391 4649
E-mail: mos@prosa.dk

Lokalafdelinger

PROSA/CSC
Sekretær: Peter Gulstad
Retortvej 6-8, 2500 Valby
Tlf. 3614 4000

PROSA/SAS
Formand: Annette Hansen
Engvej 165, 2300 Kbh. S
Tlf.: 3232 0000

PROSA/STAT
Ahlefeldtsgade 16
1359 Kbh. K
Tlf.: 3336 4121

PROSA/VEST
Møllegade 9-13
8000 Århus C
Tlf.: 8730 1405

PROSA/ØST
Ahlefeldtsgade 16
1359 Kbh. K
Tlf.: 3336 4127

PROSA/STUD
Overgade 54
5000 Odense C
Tlf.: 3336 4273

Årets bedste software i bukselommen

USB-stick som lager til ferie billeder og kedelige forretningsdokumenter? Jo tak, det er praktisk og belejligt, men der er mange andre langt sjovere ting at bruge de små plasticbrikker til – helt gratis.

Af Kurt Westh Nielsen, redaktør

kwn@prosa.dk

Når Aldi-damen kræver sølle 123 kroner for 2GB ekstern hukommelse, fryder jeg mig over, hvad jeg nu skal proppe på den lille nyanskaffede USB-stick. Og så går tankerne på lang fart til alle de små praktiske gratisprogrammer og open source-software til Windows, som jeg har haft med i bukselommen i løbet af det forgangne år.

Nemt

For i modsætning til den standardiserede og temmelig bøvlede måde, som de fleste Windows-programmer lader sig installere på, er alle de små bærbare programmer, også kaldet portable software, beregnet til direkte afvikling fra en lille USB-stick.

Det første solide sted at starte internet-turen rundt for at få fat i noget fornuftigt bærbar software, kan være hos amerikaneren John T. Haller. På hans Portableapps.com kan du installere en fin startmenu, der popper op lige så snart du sætter dit USB-stick i en vilkårlig pc.

Favoritter

Ved at pudse og polere kan en billig 1GB memorystick rigeligt rumme mine private yndlingsprogrammer samt nogle håndfulde feriefoto og

mp3-filer. I 2007 var mine mest benyttede bærbare udgaver af favoritprogrammer disse:

– Openoffice: Den kompakte portable udgave er en veritabel digital schweizerkniv, som gør det muligt

ware, som i sin basisfunktionalitet matcher dyr proprietær software.

– Irfanview: Fint lille billedbehandlingsprogram, som imponerer med sin hurtighed og understøttelse af mange filtyper. Irfanview fungerer også godt

til at fange og gemme skærbilleder.

– Firefox 3.0 Beta: Den nyeste udgave af min yndlingsbrowser, som jeg nu kan afprøve helt uden at installere den, så kan jeg stadig køre den mere stabile udgave fra harddisken.

– Miranda: En dejlig lille klient til instant messaging, som kan håndtere de mest benyttede protokoller, så du kan få fat i dine IRC, MSN og ICQ-venner.

– Avast: Gratis virus-scanning fra USB-sticken.

Hvis du har din helt egen portable favoritsoftware, som også har en fast plads på din USB-stick i 2008, så del det gerne med mig og de andre læsere. Send mig en email.

En lille fin startmenu fra amerikanske John T. Haller giver en automatisk genvej til at starte de gratis yndlingsprogrammer fra USB-sticken.

at åbne dine vanlige officedokumenter. Openoffice er open source. I den portable udgave er der tale om et imponerende, ukompliceret og vel-fungerende alternativ til monstret MS Office.

– VLC: En regulær Alleskönner som uden dikkedarer afspiller de fleste lyd og videofiler, når du er på farten.

– Audacity: Lydredigerings-soft-

Henviisning:

Se andre gratisprogrammer og meget mere om bærbar software via linksamlingen på:

www.prosa.dk/prosabladet/links